

ШКЛОЎСКИ РАЁН — ЛІДАР ПА ЎРАДЖАЙНАСЦІ НА МАГІЛЁЎШЧЫНЕ

Жніво-07

У Магілёўскай вобласці ўбрана каля трэці пасаўных плошчаў збожжавых і зернебабовых культур. У некаторых раёнах на поўдні рэгіёна ўборачная кампанія падшыла да сярэдзіны: у Глускім раёне, паводле звестак на 24 ліпеня, убрана 46 працэнтаў, у Клічэўскім — 40 працэнтаў. Сярэдняя ўраджайнасць па вобласці — каля 32 цэнтнераў з гектара. Гэта болей, чым летась.

— Разлікі на ўраджай на нас сёлетая лепшыя, чым былі летась, — узгадвае намеснік старшыні Аблсельгасхарча Аляксандр Бойка. — І нават дажджлівае надвор'е не вельмі адбілася на агоньняй сітуацыі ў вобласці. Арганізацыя ўборачнай кампаніі такая, што ў тых раёнах, дзе прайшлі дажджы, камбайны стаяць напачатку: як толькі падсохла — пайшлі працаваць.

Кіраўнікі сельскіх гаспадарак усё ж такі скардзяцца, што дажджы і высокая вільготнасць павячра стрымліваюць уборку.

— Усё ідзе нармальна, але мы маглі б рабіць болей пры лепшых умовах, — падзяляюцца дырэктар ААТ «Новая Друц» Бялыніцкага раёна Ігар Бондараў. — За цяц дзён мы ўбраві каля 30 працэнтаў. Збожжавыя клін дае добрыя паказчыкі: сярэдняя ўраджайнасць — 34 цэнтнеры з гектара, і гэта лепей за леташнія лічбы.

У гаспадарцы паслі адзначылі Міхаіла Плехава, які выйшаў у лідары: ён намалаціў больш за паўтысячы тон на новым айчынным камбайне. Увогуле механізатары не губляюць час: працуюць, калі можна — і з рання, і позна ўвечары. Расказваюць, што ў Мясіслаўскім раёне камбайны малаціць ледзь не да 11 гадзін вечара — пакуль не ляжа раса.

Лепшая ўраджайнасць — у Магілёўскім, Горацкім і Шклоўскім раёнах. Шклоўшчына — на першым месцы: тут сярэдняя ўраджайнасць складае 42,5 цэнтнера з гектара.

Аляксандр Лукашэнка абмеркаваў з расійскай кампаніяй «Ітэра Інвест Холдын» інвестпраекты па забудове сталіцы

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 24 ліпеня правёў нараду, на якой абмяркоўваліся інвестыцыйныя праекты забудовы сталіцы, у прыватнасці, тэрыторыі аэрапорта «Мінск-1» раёна, што прылягае да Нацыянальнай бібліятэкі. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Гэтыя пытанні абмяркоўваліся ў маі ў час наведвання кіраўніком дзяржавы Мінскай гарадской ратушы. Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў у сцільныя тэрміны ажыццявіць праектныя работы, вызначыць інвестараў. У якасці патэнцыйнага інвестара аб сабе заявіла расійская кампанія «Ітэра Інвест Холдын». Прапанаваны ёю праект забудовы ўжо ўзгоднены з Мінгарвыканкам. Ён быў прадставлены на разгляд Прэзідэнта. На месцы аэрапорта «Мінск-1» і Мінскага авіярамонтнага заводу плануецца будаўніцтва жыллага раёна, адміністрацыйна-дзелавога і грамадскага цэнтру «Мінск-Сіці».

Штогадовы аб'ём вытворчасці цэменту да 2011 года павінен быць павялічаны амаль у тры разы

Такую задачу Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка паставіў перад урадам на нарадзе па пытанню развіцця цэментнай прамысловасці. Аб гэтым паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Прэзідэнт падкрэсліў, што прывядзенне нарады абумоўлена сітуацыяй, якая склалася, апошняга гады на цэментным рынку і ў вытворчасці будаўнічых матэрыялаў. Дэфіцыт цэменту ў рэспубліцы, скарачэнне яго экспертных паставак, неабходнасць змяніць кошту будаўнічых матэрыялаў глыбока і ўсебаковага разгляду праблемы на самым высокім узроўні.

Аляксандр Лукашэнка крытыкаваў урад за ўзнікшую ў Беларусі сітуацыю з дэфіцытам цэменту. Прэзідэнт са шкадаваннем адзначаў, што гэтым пытаннем даводзіцца займацца пасля шматразовых даручэнняў ураду.

«Сёння, калі трэба працаваць на свой рынак і самім цэменту ўзяць няма дзе, у нас узнікла праблема. Замест яе вырашэння мы пачалі

ўводзіць квоты, спарадзілі розныя спекулянты», — сказаў Прэзідэнт. Прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі прадставіў Прэзідэнту ўдзельнікам нарады праграму развіцця цэментнай галіны на 2007—2011 гады, мэтай якой — павялічыць аб'ём вытворчасці цэменту ў краіне практычна ў 3 разы. Пры гэтым урад лічыць, што прыводзіць маштабную рэканструкцыю цэментных заводаў Беларусі неабходна самастойна. На рэалізацыю праекта па мадэрнізацыі ўсіх трох прадпрыемстваў плануецца заздзейнічаць замежныя крынічныя рэсурсы ў аб'ёме да \$600 млн. Акупнасць праекта — 4 гады.

Прэзідэнт Беларусі і удзельнікі нарады ў цэлым падтрымалі гэты праект і сшыліся на думцы аб мэтазгоднасці таго, каб дзяржава сама займалася мадэрнізацыяй цэментных заводаў.

Намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Леанід Анфімаў адзначаў, што мадэрнізацыю цэментных заводаў неабходна весці сваімі сіламі, а доля дзяржавы на рынку

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

«Мой ураджай!»

Марыя СЕРАКОВА, вучаніца 8-га класа Мазолаўскай СШ Мясіслаўскага раёна, дапамагае на таку.

АБЯЦАЦЬ. ВЫКАНАЦЬ. СПЫНІЦЬ

Шасць месяцаў ішоў у Беларусі набор папулярных людзей — акцёраў, музыкантаў, спартсменаў, тэлеведучых — у «Зорную каманду», каб з яе дапамогай удзельнічаць на маладое пакаленне, пачынаючы перавагі здаровага ладу жыцця на канкрэтных прыкладах. Зараз удзельнікі каманды — гэта 13 вядомых асобаў і калектываў — агучылі свае бліжэйшыя планы ў рамках праграмы «Спыніць СНІД. Выканаць абяцанне».

Кожны з членаў «Зорнай каманды» даў сваё ўласнае абяцанне — напрыклад, здаць тэст на ВІЧ, дапамагчы ВІЧ-станоўчым дзеям, прапагандаваць жыццё без наркатыкаў. У прыватнасці, як расказаў спецыяліст па сувязях з грамадскасцю Мінздрава і Праграмы развіцця ААН «Прафілактыка і лячэнне ВІЧ/СНІДу ў Рэспубліцы Беларусь» Марыя Маліноўская, у рамках праекта, разлічанага на тэрмін 2005—2010 гады, «Зорная каманда» будзе ўдзельнічаць у разнастайных масавых акцыях, даваць дабрачынныя канцэрты, наведваць дзіцячыя дамы і бальніцы. Каля 100 гіганцкіх рэкламных шчытоў-білбордаў з удзельніцамі праграмы «Спыніць СНІД. Выканаць абяцанне» з'явіцца ва ўсіх абласных цэнтрах Беларусі і будуць «мігрыраваць» па розных гарадах з мэтай прыцягнуць увагу грамадскасці да праблемы СНІДу.

А яна, заўважыў намеснік міністра аховы здароўя Міхаіл Рымжа, стаць востра. На 1 ліпеня 2007 года ў нашай краіне агоньня колькасць зарэгістраваных выпадкаў ВІЧ-інфекцыі дасягнула 8291. Толькі сёлетая выяўлена 544 выпадкі заражэння ВІЧ, прычым пераважна колькасць інфіцыраваных — маладыя людзі ва ўзросце ад 15 да 29 гадоў. СНІД, як і любая інфекцыя, можа напатаць абсалютна кожнага. Таму так важна — не толькі «зоркам», а увогуле ўсім беларусам — даць абяцанне і зрабіць шчы ўклад у справу барацьбы з прафілактыкай, урэшце, пастаноўкі заслоны на шляху распаўсюджвання «чумы XXI стагоддзя».

Вікторыя ЗАХАРАВА.

25 ЛІПЕНЯ 2007 г. СЕРАДА

№ 137 (26002)

Кошт 440 рублёў

ВЫДАЕЦЦА 3 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка павіншаваў народнага артыста Беларусі Дзмітрыя Смольскага з 70-годдзем.

«Непарыўна звязаны сваё жыццё з беларускай музыкай, Вы ўпісалі яркія старонкі ў гісторыю айчынай культуры», — гаворыцца ў віншаванні. — Вы паспяхова спалучаеце творчасць з педагогічнай працай, амаль паўстагоддзя выкладаеце ў Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі, укладваеце нямала энергіі і душэўных сіл у захаванне і ўзбагачэнне лепшых традыцый нацыянальнай кампазітарскай школы».

Аляксандр Лукашэнка пажадаў блябру здароўя, даўгага, на тхнення, поспеху, бадзёрасці і аптымізму.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

РОЗГАЛАС

ПРАВАСЛАЎНЫЯ ЎШАНАВАЛІ АБРАЗ БОЖАЙ МАЦІ БАРКАЛАБАЎСКАЙ

Праваслаўныя вернікі Магілёўшчыны прайшлі хросным ходам у гонар знакамітага старажытнага абраза Божай Маці Баркалабаўскай, які людзі здаўна і да гэтых дзён лічыць чудатворным.

Ілона ІВАНОВА

У ГОМЕЛІ ШАСЦІГАДОВАЕ ДЗІЦЯ ЗАГІНУЛА ЛЯ ПРАДУКТОВАГА КІЁСКА АД ПАРАЖЭННЯ ЭЛЕКТРАТОКАМ

У Гомелі шасцігадовае хлопчык загінуў ля прадуктовага кіёска ад паражэння электратокам. Такая паляпярэдняя версія прычыны трагедыі, паведамілі ў пракуратуры Навабеліцкага раёна Гомеля.

Паводле інфармацыі пракуратуры, дзіця знаходзілася ля гандлёвага кіёска, які належыць індывідуальнаму прадпрыемальніку, разам з маці і братам. Мяркуюцца, што хлопчык дакрануўся да халадзільнай устаноўкі, якая размешчана на вуліцы побач з кіёскам, у выніку чаго і быў паражоны электратокам.

Алена САФРОНАВА, БЕЛТА.

НАРАДЗІЎСЯ Ў САРОЦЦЫ

Так звычайна кажучы, калі таму ці іншаму чалавеку пашанцавала. Ну вядома, калі вы ўдзяліце, аднаму вадзіцелю, які ехаў па шашы Гомель—Калінінчы.

На адным з участкаў аўтамагістралі яго іншамарка, відаць, з-за нейкай няспраўнасці ці памылкі ён гаспадары, палічыўшы ў ювет і перавярнуўшыся, апынуўся ўверх коламі ў сажалцы глыбіні каля петаў метра. Трагедыя была б непазбежнай, калі б у гэты самы час па ўказанай дарозе не ехалі работнікі абласнога ўпраўлення Міністэрства па надзвычайных сітуацыях падпалкоўнік Аляксандр Бурко, капітан Руслан Бурыкін, старшы лейтэнант Ігар Грышчанка і вядучы спецыяліст Андрэй Штырхуню. Усё гэта здарылася на іх вачэй, і яны, не марудзячы ні секунды, кінуліся на дапамогу пацярпеламу. Спраба адчыніць дзверцы аўтамабіля пад валоў закончылася няўдзячнай. І тады было прынята рашэнне правільнае рамантаваць яго на колых, стаячы ў вадзе вышэй пояса. Як расказаў нам пасля Ігар Грышчанка, у гэтым ім дапамог вадзіцель маршруту Дзмітрый Чухайло. Уся аперацыя па выратаванні чалавека заняла крыху больш за хвіліну.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ДАВЛЯЮЦЬ СТРАЛЯЦЬ ПА КОЛАХ

Паблізу вёскі Ходараўка Горацкага раёна міліцыя спрабавала спыніць КАМАЗ, які рухаўся ў бок беларуска-расійскай мяжы. Аднак вадзіцель вырашыў не заўважаць прагнаванні і толькі павялічыў хуткасць.

Мабільная група Горацкага РАУС пачала праследаванне парашальніка: папераджальныя стрэлы не зрабілі належнага ўражання, таму міліцыянеры сталі страляць па колах. Быў зроблены 21 стрэл, але грузавік працягваў рухацца літаральна на дысках. Машыне ўдалося ўсё ж такі перасекчы мяжу, і знайшлі яе на расійскай баку ў Красненскім раёне Смаленскай вобласці. Вадзіцель збег. А ў КамАЗе знайшлі кантрабандны груз — 15 тон лому чорнага металу.

Алена КАЗЛОВА.

ЭЛЕКТРЫК ЗАГІНУЎ АД УДАРУ ТОКАМ

Нячасны выпадак здарыўся ў Быхаўскім агародніна-сушыльным заводзе ў панядзелак. Там загінуў 37-гадовы электрык.

Яго змена павінна была пачаць пазней, але мужчына загадзя прыйшоў на завод, дзе працавала і яго жонка. Калі ў кансерваторыю цэку здарыліся непалады з ліній падчы слойкаў і спыніліся ўся праца, электрык правяў ініцыятыву і ўзяўся за рамонт. Напарніка ён адаслаў адключыць электрычнасць, а сам палез да столі. Гавораць, што высокі мужчына проста не разлічыў свайго руху і выпадкова дакрануўся макаўкай галавы да провада. Ад току высокага напружання ён памёр на месцы.

Алена КАЗЛОВА.

ЗАГІНУЎ ЕГЕР

І адбылося гэта ў Калінінскім раёне ў час паліяння на кабана. Ці то ў час загону звера, ці то ў праследаванні яго (пракурорскія работнікі высвятляюць гэта зараз) раздаўся той ракавы стрэл аднаго з паліянчых...

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

СКРАЛІ ЯГАДЫ...

У Сененскі РАУС звярнуўся пенсіянер, у якога ўвечар на прываказальнай плошчы чыгуначнай станцыі «Багушэўская» невядомы сілай адабраў 12-літровыя вядра з ягадамі.

Міліцыянеры ўстанавілі, што аўтар «ягаднага» злачынства — беспрацоўны, 1975 года нараджэння, які жыве ў Багушэўску.

...12 КРЭСЛАЎ

Незвычайная гісторыя адбылася ля віцебскага кафе, што ў раёне Летняга амфітэатра: з вуліцы невядомы скраў... 12 крэслаў і тры металічныя сталы.

Такое злачынства — рэч не распаўсюджаная, але прыклады ад абласных цэнтраў ўжо былі. Персанал кафе ацаніў скрадзеннае на суму каля паўмільёна рублёў. Паводле іх паказанняў, незвычайны крадзеж мог адбыцца ў перыяд з 1 гадзіны ночы да 10. 00. Узбуджана крымінальная справа.

...САБАКУ

Рабочы абальскага лясгаса звярнуўся ў РАУС Сененскага раёна з просьбай знайсці яго руска-еўрапейскую лайку.

Гэтую сабаку невядомы скраў з вальера дома зайніка ў вёсцы Канстанцінава. Гаспадар ацаніў скрадзеную паліянцкую сабаку ў мільён беларускіх рублёў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ВІЙШАЎ ЛОСЬ НА ДАРОГУ...

Познім вечарам, калі ў гэты ж самы час на аўтамагістралі каля вёскі Ціруха Гомельскага раёна імчала легкавушка вадзіцеля з Мінска. Удар — і вадзіцель, і пасажыра апынуліся ў бальніцы.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

СТЫПЕНДЫЮ Ў \$21 ТЫС. ПААБЯЦАЛІ НАРОДЖАНАЙ 07.07.07 ТАЙЛАНДЦЫ

Доўгачаканае ішчаслівае супадзенне трох сям'яраў (07.07.07), якое выклікала шалёны ахмятаж у ЗАГСах, прынёс некалькім супраўдальным шанцаванне. Так, напрыклад, тайландскае дзіцячынка ўмудрылася нарадзіцца 7 ліпеня 2007 года ў таксі з нумарным знакам 7777, за што адзін з універсітэтаў краіны паабяцаў ёй у будучым стыпендыю ў памеры 700 000 батаў (\$21 тыс.).

Дзіцячынка, якая нарадзілася ў ішчаслівы дзень, яшчэ не далі імёна, але мянушка Сем за ёй замацавалася ўжо дастаткова моцна. Сваю зайдзросную стыпендыю маладая будзе атрымліваць на працягу ўсяго года ў вучбы ва ўніверсітэце тэхналогіяў Рапуаріват, прычым незалежна ад таго, наколькі высокімі будзе яе аднакі. У шпіталі, куды былі дастаўленыя нованароджаная і яе маці, была выдзелена палата 707 на сёмым паверсе.

Кар. БЕЛТА.

«Прамая лінія»

«ПРАЦОЎНЫЯ» ПЫТАННІ. 3 ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

На пытанні чытачоў «Звязды» адказвае начальнік юрыдычнага ўпраўлення Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Інэса Мечыславаўна ЧЫСЦЯКОВА.

Інэса Мечыславаўна ЧЫСЦЯКОВА.

(Заканчэнне. Пачатак у нумары за 24 ліпеня.)

— У мяне, як у юрыста, ёсць такое пытанне: як правільна аформіць прыём на работу «на замену» — на перыяд водпуску іншых супрацоўнікаў гандлёвага прадпрыемства? Які дагавор павінен заключача ў такім выпадку?

І такое пытанне. Ці з'яўляецца прычына ўважлівай, калі работнік адсутнічае на сваім месцы ў сувязі з праходжаннем медыцынскай камісіі для паступлення ў ВУН?

Таццяна Леанідаўна Нікіцюк, г. Кобрын

— Тут трэба мець на ўвазе наступнае. Калі спатрэбілася замена на час водпуску, вы можаце прыняць часовага работніка. Аднак тэрмін дагавора з такім работнікам не павінен перавышаць двух, а ў выпадку неабходнасці замены аднаго пастаяннага супрацоўніка, які адсутнічае, — чатырох месяцаў. Калі ж гэтыя тэрміны ажыццявіць большымі, то часова працуючы дагавор ператвараецца ў працоўны дагавор на няўзятых тэрмін. Такім чынам, у дадзеным выпадку можна зрабіць так: прыняць часовага работніка на два месяцы, потым яго звольніць і праз тыдзень прыняць зноў.

Што ж да другога пытання, то адсутнасць на працоўным месцы з прычыны праходжання медкамісіі для паступлення ў ВУН уважлівай прычынай не з'яўляецца. І ў выпадку, калі такая адсутнасць складала больш чым 3 гадзіны, яна лічыцца прагулам.

Марына Казачэнка, г. Мінск

— Увогуле, Марына, апацціць бальнічны вам павінны ў любым выпадку. Аднак калі ёсць намер пэўна выйсці на работу, то гэта — ваша поўнае права. І ў тым ліку вышэй ўсяго на некалькі дзён незалежна ад жадання наймальніка. Словам, калі такі намер ёсць, вы можаце напісаць наймальніку заяву і перапыніць водпуск па догляду, адрацтваць пэўны час, а затым — зноў звярнуцца да наймальніка з просьбай прадаставіць водпуск па догляду першага дзі-

Анатоль Іосіфавіч Сямечанка, г. Мінск

— Перш-наперш варта заўважыць, што працоўнае заканадаўства не «лыгатуе», а толькі вызначае тыя ці іншыя ўмовы для асоб-

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

БАЛГАРСКІЯ МЕДЫКІ ПАМІЛАВАНЫЯ Ў СЯБЕ НА РАДЗІМЕ

Яць балгарскіх медработнікаў і палесцінскі ўрач, які таксама атрымаў грамадзяства Балгарыі, якія знаходзіліся ў зняволенні ў Лівіі з 1999 года па абвінавачанню ў заражэнні ВІЧ 426 дзямі, прыбылі ўчора ў Сафію. Там іх сустракаў прэзідэнт Балгарыі Георгій Пырванюў. З аэрапорта медыкі адправіліся ў рэзідэнцыю кіраўніка Балгарыі, дзе ім аб'явілі аб памілаванні.

Медыкі памілаваны ўказам прэзідэнта, нягледзячы на тое, што фармальна ўлады Лівіі дэпартавалі іх на Радзіму для адбывання пажыццёвага пакарання. Яць балгарскіх медыкаў і ўрач-палесцінец у 1999 годзе былі абвінавачаны ўладамі Лівіі ў тым, што заразілі вірусам імунадэфіцыту чалавека 426 дзямі, з якіх на сёння памерлі ўжо 56. Высветлілася, што медыкі пераважна дзямі заражана ВІЧ. Аднак эксперты з боку абароны даказвалі, што вірус распаўсюдзіўся ў бальніцы яшчэ да таго, як у краіну прыбыла група медыцынскай брыгады. Судовыя ўлады Лівіі вынеслі медыкам смяротны прысуд, і толькі пасля шматлікіх апеляцыйных зусім нуднага Вышэйшай судовай савет Лівіі змяніў смяротнае пакаранне на пажыццёвае зняволенне.

ПРЫВАЛТЫ ПРАСОЯЦЬ ЕЎРАКАМІСІЮ ЗМЯНІЦЬ МАРШРУТ ПАЎНОЧНА-ЕЎРАПЕЙСКАГА ГАЗАПРАВОДА

Міністры эканомікі Латвіі, Літвы і Эстоніі, а таксама прадстаўнікі Польшчы адправілі ў Еўракамісію пісьмо, дзе просіць падтрымаць

ідэю будаўніцтва Паўночна-еўрапейскага газатраўды, які з'явіцца Расію і Германію, не на дне Балтыйскага мора, а па сушы, паведамляе ІТАР-ТАСС.

Напрыклад, паводле слоў міністра эканомікі Літвы Вітаса Навіцкаса, газатраўды, праведзеныя па сушы, істотна зніжае экалагічны рызыка праекта: на дне Балтыйскага мора пасля дзвюх сусветных войнаў была пахавана хімічная зброя. У сваю чаргу, расійская газавая манопалія не хацела б праводзіць трубаправод па сушы, бо хоча быць звязана з Германіяй напрыклад, без пасярэднікаў, каб не плаціць трэцім краінам за транспарціроўку паліва.

ЭСТОНІЯ І ЛАТВІЯ ВЫСТАВІЛІ НА ПРОДАЖ СВАЕ АСТРАВЫ

Эстонскі востраў Лінуіста плошчай 4,8 гектара можна купіць за 220 тысяч долараў. За Круглы востраў на возеры Разнас у Латвіі працяг амаль 1 млн долараў, паведамляе латышская газета «Тэлеграф».

Лінуіста, які ў народзе называецца востравам Птушынага памёту, размешчаны недалёка ад зоны адпачынку астравоў Саарэмаа. Выручэння за яго продаж сродкі плануецца накіраваць на будаўніцтва жылля. Гэта ўжо не першы выпадак продажу астравоў у Эстоніі: летась за 527 тысяч долараў быў прададзены востраў Піхалайд, які займае плошчу 6,7 гектара. Азёрны Круглы востраў у Латвіі мае плошчу больш як 3 гектары, на ім знойдзены разваліны Білібачкай крэпасці. Возера Разнас — самае вялікае ў Латвіі. На ім знаходзіцца 10 астравоў.

КУРС ДОЛАРА ДА ЕЎРА ДАСЯГНУЎ ГІСТАРЫЧНАГА МАКСІМУМУ

Курс адзінай еўрапейскай валюты — еўра — да долара ЗША ўчора дасягнуў новага гістарычнага максімуму і склаў 1,3853 долара за 1 еўра. Папярэдні максімум склаў \$1,3845 за 1 еўра.

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, установленьня НБ РБ з 25.07.2007 г. (для бн разлікаў)

1 доллар ЗША	2 145,00
1 еўра	2 964,07
1 латвійскі лат	4 252,58
1 літоўскі літ	858,46

«ПРАЦОЎНЫЯ» ПЫТАННІ. 3 ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Што ж да работнікаў, якія адносяцца да катэгорыі адміністрацыйных школ (карыячкі і намеснікі ўстаноў, што забяспечваюць атрымання агульнай сярэдняй адукацыі), то яны па-ранейшаму будуць карыстацца правам на водпуск працягласцю 66 календарных дзён. І такія ж працягласці водпуску будуць у настаўнікаў. Такім чынам, тут ніякіх змяненняў не адбудзецца.

— Сёння водпуск можна дзяліць адразу на некалькі частак — гаюльнае, каб адна з іх складала не менш чым 14 календарных дзён. Ці захавецца такая магчымасць пасля ўвядзення новага Працоўнага кодэкса?

Святлана Васільевна Аляхавіч, г. Баранавічы — У змяненні і дапаўненні Працоўнага кодэкса замацавана норма аб тым, што працоўны водпуск можа быць падзелены толькі на дзве часткі. Прычым адна з іх па-ранейшаму павіна складаць не менш за 14 календарных дзён. Разам з тым у агульным правіле могуць быць свае выключэнні. Так, іншы парадак падзелу працоўнага адпачывання магчыма замацаваць у калектыўным дагаворы, пагадненні ці працоўным дагаворы на ўзроўні кожнай канкрэтнай арганізацыі. Ніякіх пераходаў для гэтага няма.

— Так атрымаўся, што працоўныя на сумашаліўніцтву і маю дзве працоўныя ніжкі. Ці з'явіцца гэта парушэннем нашага заканадаўства?

Алена, г. Мінск — Наяўнасць дзвюх працоўных ніжак нормам заканадаўства не адпавядае. Прычым, як кажуць, да ведама: прад'юцеры і тым больш афармляюць працоўную ніжку падчас уладкавання на сумашаліўніцтву не трэба.

— Патлумачце, як па новаму Працоўнаму кодэксу будзе кампенсацыя ненармаванай працы?

Алег Сафроненка, г. Мінск — Паводле змяненняў і дапаўненняў Працоўнага кодэкса, водпуск па ненармаванай працоўнай дзень можа прадастаўляцца працягласцю да 7 календарных дзён. Аднак за кошт уласных сродкаў наймальніка. Пры гэтым самі пералікі работнікаў за ненармаваным працоўным днём будуць завыраджацца зноў-такі наймальнікам.

— Турбуюць работнікі культуры Слонімскага раёна. Ці павіны работнікі культуры займацца ўборкай тэрыторыі ў час, калі выходзіць у водпуск штагніны прыбяральшчыцы?

— Загадам Міністэрства культуры зацверджаны тыпавыя штаты ўстаноў культуры, у якіх, у прыват-

Звязда-90: адваротны адлік

Да юбілею «Звязды» засталася 15 дзён

Сучасны дух і пошукі часнага твару

Навума Гальпяровіча нашы чытачы ведаюць добра — па вершах, па літаратурнай працы, якая не раз надзідала сваё адлюстраванне на старонках газеты «Звязда». Але ён, наш калега, сёння кіруе радыёстанцыяй «Беларусь», задачка якой — распяваць пра нашу краіну. Тое ж імкненне і рабіць і мы. Пэўна, людзі, якія займаліся адной справай, выдатна разумеюць, чаго вартага гэтыя намаганні. Таму напярэднядні юбілею ў Навуму Якаўлевічу знайшліся ў адрас газеты словы як у сябра і калегі.

Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ, паэт, кіраўнік радыёстанцыі «Беларусь» — Са «Звяздой» я сяброў даўно. Выпісваў і чытаў я яшчэ з тых часоў, калі працаваў у Польшку, у раённай газеце. Пачалося маё далучэнне да «Звязды» не толькі як чытача, але і карэспандэнта, які супрацоўнічаў з выданнем. У «Звяздзе» друкавалі мае вершы. І зараз друкуюць. Сярод супрацоўнікаў газеты ў мяне шмат сяброў, ад-

Фота Анатоль КЛЕШЧУКА.

Мне як уважліваму чытачу хацелася б, каб «Звязда» мянялася — знешне. Каб сучасны погляд на падзеі дапаўняўся сучаснай падмай матэрыялаў, новай, больш дынамічнай вэрсткай. На маю думку, ёсць пэўная архаічнасць у дызайне газеты. Узрост звычайна дае свой адбітак, але для выдання такай гісторыі, якое ва ўсе часы ўмела заставацца актуальным і знаходзіць свой шлях да чытача, — гэта не праблема. Надалей я магу пажадаць «Звяздзе» пошукаў: каб яна знайшла свой сучасны твар, які б адпавядаў яе духу.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Простыя рэчы

У сталіцы, наколькі бачу, прыязджаючы, на ўборцы не толькі вуліцы, але і двары між дамамі праірае шмат тэхнікі, цэлая армія дворнічых. У райцэнтрах крыку іншак: цэнтральныя вуліцы, тратуары дворнічых таксама прыбіраюць. Літаю ад пяску, восенню ад лісця, зімою ад снегу і лёду. А вост у раёнах індывідуальных забудов — прыбрацца павінен гаспадар дома: на тым участку, на якім ягоны плот выходзіць на вуліцу. Саму праезную частку чысцяць машынай, а вост астатняе належыць зрабіць прыватніку. У нашай хаце плот на вуліцу цягнуцца метраў на дваццаць пяць. На вуліцы праезная частка заасфальтаваная. Але ад асфальту да плота — недзе каля двух метраў — расце трава, пратаптана пашамамі сьвежца. Сялёта ўжо два разы скошаў і выносіў гэту траву. А перад нейкім рэлігійным святам кабі папрасіла, каб і ўскраек асфальту вычысціць ад зямлі, нанесенай аўтамабілямі, ветрам. Маўляў, не столькі будзе заносіцца ў востыя хаты, у гародчыя плыду, ды ў прыемнай глянцэ. Даволся лезці на гарышча, даставаць мятлу, пакладзеную туды пасля сыходу снегу.

Мятла. Звязаны пучок дубоў, які надзяваецца на драўляную ручку. Зімою я добра такі паправаўся з ёй, размятаючы дарожкі каля хаты. Ручка, ці дзяржанне адпаліравана далонямі да бляску. Само дзяржанне можа служыць і не аднаму пакаленню, а вост пучок дубоў мяняюцца па меры іх зносу. І вост стаяю на асфальтаванай праезнай частцы вуліцы насупраць свайго плота, шамсмаргаю з асфальту пясак і сям з сабою разважыю пра гэту простую рэч. Тудысуды прыязджаюць машыны. Відачы, некаторыя з іх вадзіцеляў прыгледзяцца: што гэта за дзівак падмятае асфальт. І я прыгледзя-

Фота Анатоль КЛЕШЧУКА.

ся ўздоўж вуліцы. Не, не толькі я з маці такія дзівакі. Насупраць многіх платоў асфальт ужо чыста вымыты, і вадзіцелю на такіх участках прыязджаць лепш — ён добра бачыць, дзе край асфальту. Свішоў убож, каб прапучыць чарговы машыну, абябярэна на дзяржанне — рука і паехапа на ім. І тут успомнілася.

Служыў я ў мотастралковай дывізіі ў пасёлку Уручча, пад Мінскам. Прабачце, гэто ўжо раён Мінска, а тады, у пачатку семідзесятых, быў пасёлкаў, яго яшчэ называлі «9-ы кіламетр».

Калі юнак упершыню апрапане салдацкую форму, на плечы вешае кулямёт ці аўтамат, на рэмні іншыя прыштукат — ён неакрашана мяняе, становіцца сталешным, ды і мужнейшым. І хоцяца пакарсавацца перад лядзьмі цывільнымі, перад дзяўчыцамі, напрыклад, Але на палігон і з палігона тупалі мя-

паліто, то не было яго вышмалым чынам да бляску. Нават крывільнае было. Звычайная рэчка. А вост стрэмкі ў далоні заганяліся лёгка. Гэта такія вострыя трэсачкі дрэва, якія балоча зазіралі пад скуру і якія потым няпроста было выцігнуць. У С. Грахоўскага.

Дома маці пае, што сукенку падрала, што ўсе ногі ў страмках і смале.

Потым мы, салдаты, самі нажамі неак круцілі дзяржаны, зачышчалі. За два гады шмат даявасю працаваць на гэтым участку вуліцы і з мятлою, і з шупфлем. Што ж, і такая салдацкая служба. Магчыма, з тае пары з'явілася ў мяне перакананне — няма ніякай працы, якой трэба саромецца. Абы кабы тым тут, на вуліцы, і не прысутнічае. Дакладней, прысутнічае, як нешта неабходнае, звычайна. Салдацкі падмятае — так было, ёсць і будзе. Што ж да дзяржання

Ветэрану вярнулі медалі...

Аб тым, што жыхар вёскі Залэўе Чачарскага раёна Казімір Акінчыч у Вялікую Айчынную вайну храбра адстойваў незалежнасць краіны і быў фашыстам, сведчаць яго баявыя ўзнагароды — медалі «За абарону Савецкага Запар'я», «За ўзяцце Кенігсберга», «За перамогу над Германіяй у Вялікай Айчынай вайне 1941—1945 гг.», «За баявыя заслугі». Але здарылася так, што ён быў пазбаўлены гэтых высокіх урадывых узнагарод і, больш за тое, быў арыштаваны, а затым кінуты ў адзін са сталінскіх лагераў. За тое, што ў час службы ва ўнутраных войсках дапусціў прамажу, якую кваліфікавалі як злачыннасць. Ён як «варогар народа» быў аб'яўлены вiнаватым у тым, што з атрада знявольных, замацаваных за ім, уцёк адзін мужык.

Адбыўшы пакаранне, Казімір Дзмітрэвіч вярнуўся на радзіму, добраасмуленна праца-

«Кандор» — гэта гучыць ганарова

Гэтымі днямі ў свабоднай эканамічнай зоне горада Брэста з'явіўся юбіляр: **заможнае прадпрыемства «Condor» аднавіла сваё 10-годдзе.**

Вытворца лакафарбавых матэрыялаў — кампанія «Condor» — займае адну з лідзёрных пазіцый у Беларусі, заваяваўшы каля 10 працэнтаў айчынага рынку. За час існавання аб'ём выработанай прадукцыі павялічыўся амаль у шэсць разоў і на выніках мінулага года склаў больш за 23 тысячы тон.

Гарантаваць стабільна высокую якасць тавару прадпрыемству дазваляе дасканалы

кантроль на ўсіх этапах вытворчасці. Больш за тое, новыя віды прадукцыі маркі «Condor» паспяхова праходзяць выпрабаванні ў незалежных лабараторыях у Беларусі, Расіі, Германіі, Францыі. Пацвярджэннем высокай якасці лакафарбавых вырабаў і высокага ўзроўню сістэмы кіравання якасцю на прадпрыемстве можна лічыць нядаўняе атрыманне сертыфіката якасці EN ISO 9001:2001. Асноўнымі відамі прадукцыі «Condor» з'яўляюцца фарбы для вонкавых работ, грунтыткі, фарбы для аддзелкі памяшканняў і пігментныя пасты.

Кар. «Звязда».

раслін — мятліці. Яны высокія, на канцы пясчатае, шурпатае лісце, сукувецкі ў выглядзе мяцёлка. Пад ветрам калішчацца такі зараснік — мятліцеца. Есць і расліны — мятлічкі, ведаюць іх больш як пушчазелле. Дарчы, нямаюла вёскаў у Беларусі атрымалі такую назву ад гэтага караня.

Ну і як жа тут не ўспомніць свайго земляка Пятра Васільевна Мятлу. Нарадзіўся ён у Дзісенскім паветце, і нашы мясціны да гэтага павету належалі. Настаўнік, беларускі дзеяч, стваральнік беларускіх школ у Заходняй Беларусі, калі яна была пад уладай Польшчы. Выбіраўся нават дэпутатам польскага сейма. Але і арыштоўваўся польскімі ўладамі, асуджаны да 12 гадоў турмы. Пётр Мятла трапіў у тую групу палітычных вязняў, якія былі абмежаваны паміж Польшчай і СССР. Не стала яго ў 1936 годзе. Гэтым усё сказана.

І такая простая рэч, як мятла, дае для беларускай мовы нямаюла ўстойлівых выразаў.

Гнаць мятлою — не проста вая праводзіць, а выганяць, выкідаць абразліва.

Пад мятлу — напрыклад, сядзіцца чалавек згладзаны да столу. І колькі б там ні было настаўлена страў, з'ядае усё да крошкі.

Сядзець, як мышы пад мятлою — зацішыцца, схаватца, магчыма, адчуваючы сваю ў нечым віну.

Новая мятла — канешне ж, гэта пра пачатковае, якое толькі што прызначалі і якое пачынае ўстаўляваць свае парадкі.

Дарчы, сёння на кірмашы можна купіць мятлу ў тым жа традыцыйным выглядзе, пра які напісаў. Але прадаюць там і мётлы заводзчыны, з іншых, нават штучных матэрыялаў.

Калі пучок дубоў дзьмаецца з дзяржання — то гэта ўжо мяцёлка. Але ў нашых мясцінах так вораць вельмі рэдка, такую кароткую мятлу называлі і сёння няз-

ваюць венікам. «Узяла б ты лепш венік ды вымела хату». Яшчэ ў пяцідзсятых гадах мінулага стагоддзя многія падлогі ў мэтачковых хатах былі нефарбаванымі. І перад святымі жанчыны іх адмывалі, вышароўвалі венікам. Ціпер, зраўнаўся атрымалі такую назву ад гэтага караня.

Ну і як жа тут не ўспомніць свайго земляка Пятра Васільевна Мятлу. Нарадзіўся ён у Дзісенскім паветце, і нашы мясціны да гэтага павету належалі. Настаўнік, беларускі дзеяч, стваральнік беларускіх школ у Заходняй Беларусі, калі яна была пад уладай Польшчы. Выбіраўся нават дэпутатам польскага сейма. Але і арыштоўваўся польскімі ўладамі, асуджаны да 12 гадоў турмы. Пётр Мятла трапіў у тую групу палітычных вязняў, якія былі абмежаваны паміж Польшчай і СССР. Не стала яго ў 1936 годзе. Гэтым усё сказана.

І такая простая рэч, як мятла, дае для беларускай мовы нямаюла ўстойлівых выразаў.

Гнаць мятлою — не проста вая праводзіць, а выганяць, выкідаць абразліва.

Пад мятлу — напрыклад, сядзіцца чалавек згладзаны да столу. І колькі б там ні было настаўлена страў, з'ядае усё да крошкі.

Сядзець, як мышы пад мятлою — зацішыцца, схаватца, магчыма, адчуваючы сваю ў нечым віну.

Новая мятла — канешне ж, гэта пра пачатковае, якое толькі што прызначалі і якое пачынае ўстаўляваць свае парадкі.

Дарчы, сёння на кірмашы можна купіць мятлу ў тым жа традыцыйным выглядзе, пра які напісаў. Але прадаюць там і мётлы заводзчыны, з іншых, нават штучных матэрыялаў.

Калі пучок дубоў дзьмаецца з дзяржання — то гэта ўжо мяцёлка. Але ў нашых мясцінах так вораць вельмі рэдка, такую кароткую мятлу называлі і сёння няз-

ваюць венікам. «Узяла б ты лепш венік ды вымела хату». Яшчэ ў пяцідзсятых гадах мінулага стагоддзя многія падлогі ў мэтачковых хатах былі нефарбаванымі. І перад святымі жанчыны іх адмывалі, вышароўвалі венікам. Ціпер, зраўнаўся атрымалі такую назву ад гэтага караня.

Ну і як жа тут не ўспомніць свайго земляка Пятра Васільевна Мятлу. Нарадзіўся ён у Дзісенскім паветце, і нашы мясціны да гэтага павету належалі. Настаўнік, беларускі дзеяч, стваральнік беларускіх школ у Заходняй Беларусі, калі яна была пад уладай Польшчы. Выбіраўся нават дэпутатам польскага сейма. Але і арыштоўваўся польскімі ўладамі, асуджаны да 12 гадоў турмы. Пётр Мятла трапіў у тую групу палітычных вязняў, якія былі абмежаваны паміж Польшчай і СССР. Не стала яго ў 1936 годзе. Гэтым усё сказана.

І такая простая рэч, як мятла, дае для беларускай мовы нямаюла ўстойлівых выразаў.

Гнаць мятлою — не проста вая праводзіць, а выганяць, выкідаць абразліва.

Пад мятлу — напрыклад, сядзіцца чалавек згладзаны да столу. І колькі б там ні было настаўлена страў, з'ядае усё да крошкі.

Сядзець, як мышы пад мятлою — зацішыцца, схаватца, магчыма, адчуваючы сваю ў нечым віну.

Новая мятла — канешне ж, гэта пра пачатковае, якое толькі што прызначалі і якое пачынае ўстаўляваць свае парадкі.

Дарчы, сёння на кірмашы можна купіць мятлу ў тым жа традыцыйным выглядзе, пра які напісаў. Але прадаюць там і мётлы заводзчыны, з іншых, нават штучных матэрыялаў.

Калі пучок дубоў дзьмаецца з дзяржання — то гэта ўжо мяцёлка. Але ў нашых мясцінах так вораць вельмі рэдка, такую кароткую мятлу называлі і сёння няз-

ваюць венікам. «Узяла б ты лепш венік ды вымела хату». Яшчэ ў пяцідзсятых гадах мінулага стагоддзя многія падлогі ў мэтачковых хатах былі нефарбаванымі. І перад святымі жанчыны іх адмывалі, вышароўвалі венікам. Ціпер, зраўнаўся атрымалі такую назву ад гэтага караня.

Ну і як жа тут не ўспомніць свайго земляка Пятра Васільевна Мятлу. Нарадзіўся ён у Дзісенскім паветце, і нашы мясціны да гэтага павету належалі. Настаўнік, беларускі дзеяч, стваральнік беларускіх школ у Заходняй Беларусі, калі яна была пад уладай Польшчы. Выбіраўся нават дэпутатам польскага сейма. Але і арыштоўваўся польскімі ўладамі, асуджаны да 12 гадоў турмы. Пётр Мятла трапіў у тую групу палітычных вязняў, якія былі абмежаваны паміж Польшчай і СССР. Не стала яго ў 1936 годзе. Гэтым усё сказана.

І такая простая рэч, як мятла, дае для беларускай мовы нямаюла ўстойлівых выразаў.

Гнаць мятлою — не проста вая праводзіць, а выганяць, выкідаць абразліва.

Пад мятлу — напрыклад, сядзіцца чалавек згладзаны да столу. І колькі б там ні было настаўлена страў, з'ядае усё да крошкі.

Сядзець, як мышы пад мятлою — зацішыцца, схаватца, магчыма, адчуваючы сваю ў нечым віну.

Новая мятла — канешне ж, гэта пра пачатковае, якое толькі што прызначалі і якое пачынае ўстаўляваць свае парадкі.

РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» РЕАЛИЗУЕТ:

- АВТОМАБІЛЬНАЯ ТЕХНІКА**
1. А/м УАЗ — 2000000-5200000 руб.
  2. А/м ГАЗ — 2350000-4500000 руб.
  3. А/м ЗІЛ — 2400000-5000000 руб.
  4. А/м «УРАЛ» — 3700000-13000000 руб.
  5. А/м КамАЗ — 1200000-18000000 руб.
  6. А/м КраЗ — 8300000 руб.
  7. А/м МАЗ — 6000000-16000000 руб.
  8. Трактор Т-150К — 4000000 руб.
  9. Трактор К-71 — 13000000 руб.
  10. Трактор ДТ-75 — 3000000-3400000 руб.
  11. Прычэп і/прычэпы — 160000-2700000 руб.

ИМУЩЕСТВО РАКЕТНО-АртиЛЛЕРИЙСКОГО УПРАВЛЕНИЯ

1. Автокран 9Т31М на ш. УРАЛ-375 — 5600000 руб.
2. Автошасси ЗІЛ-131 — 2500000-3900000 руб.
3. Прицеп 1-П-1,5 — 125000 руб.
4. Шасси 1-П-2,5 — 480000 руб.
5. Шасси 2-ПН-2 — 500000-760000 руб.
6. Агрегат бензоэлектрический АБ-4-П/115 — 800000-8000000 руб.
7. Электростанция ЭСД-2-12 — 3562000-17000000 руб.
8. Блок питания ТМБ-52 — 60000 руб.
9. Кузов-фургон КАМБСД — 420000 руб.
10. Кабина аппаратная от изд.9С82 — 271400 руб.
11. Прицеп кабина РД-75 — 3500000 руб.
12. Прицеп ПАУ-1 (А,Б,К) — 788100 руб.
13. Токанно-винторезный станок ИТ-1М — 6500000 руб.
14. Стол слесарный складной 165х65 — 70000 руб.
15. Тиски слесарные — 43000 руб.
16. Насос БКФ-4 — 5000 руб.
17. Мотопомпа МП-8005 — 500000-505000 руб.
18. Котел пневмоколесный УЗР-15УЗ — 50000-85500 руб.
19. Баллон емк. 40л — 27000 руб.

ИМУЩЕСТВО ВВС И ВОЙСК ПВО

1. Авиационные двигатели — 8000000-32100000 руб.
2. Парашюты — 51000-1700000 руб.
3. Парашютно-торсионная система — 64000-620000 руб.
4. Парашютно-десантная жидкая тара — 1270000-14460000 руб.
5. Приборы: линейки поверочные, генераторы, теодолиты, микрометры, нивелиры, контакторы, глупомеры, реле, осциллографы и многое другое — 1900-4600000 руб.
6. Радиолокационная прицельно-навигационная система КУПОН-П-76 — 130890000 руб.
7. Автошасси ГАЗ-66 с кузовом К-66Н — 3400000-3500000 руб.
8. Автошасси ЗІЛ-131 с кузовом-фургонном «Кун-1М» — 3850000-4000000 руб.
9. Котел пневмоколесный прицельной ДУ-37В — 8500000 руб.
10. Котел пневмоколесный прицельной ДУ-16В — 31000000 руб.
11. Двигатель ЗІЛ-375 — 31500000 руб.
12. Радиаторная коробка АПА-5Д — 950000 руб.
13. Кислородозаполняющая станция АКДС-70М — 185450000 руб.
14. Автомоб. кислородозаполняющая станция АКДС-75 — 5550000-15950000 руб.
15. Аэродромный кондиционер АК-16-9А — 1377000-14460000 руб.
16. Кондиционер аэродромный АК-0,4-9А «Пороса» — 86600000 руб.
17. Аэродромный микрометеорологический кондиционер АКМ-3К — 30000000-100000000 руб.
18. Аэродромный микрометеорологический кондиционер АКМ-2Б — 1440000-6890000 руб.
19. Резервуар для хранения и транспортировки кислорода ТРЖК-2У — 3000000 руб.
20. Заправщик углекислородный авиационный ЗУА-1000 — 270000000 руб.
21. Газификатор смеси газов ГСГ-250/420 — 40500000 руб.
22. Унифицированная газозарядная станция УГ-3С.МА — 58200000 руб.
23. Установки для проверки гидросистем УПГ-250 — 180000000 руб.
24. Установки для проверки гидросистем УПГ-300 — 25550000-120500000 руб.
25. Аэродромный подвижной электроагрегат АПА-5 — 42000000-81000000 руб.
26. Авиационный подвижной электроагрегат

17. Аэродромный передвижной электроагрегат АПА-50М — 7500000 руб.
28. Аэродромный подвижной электроагрегат АПА-80 — 17120000-257000000 руб.
29. Агрегат электропрофессиональный авиационный АЗМ-5 — 250000-9500000 руб.
30. Электроинструментовка ЭГУ-17/210 — 11900000-56160000 руб.
31. Электроинструментовка ЭГУ-50/210-131 — 301200000 руб.
32. Углекислотная компрессорная станция УКО-4008-1А — 5600000-34680000 руб.
33. Воздухозаправщик КВ-230/350 — 11860000 руб.
34. Обмывочно-нейтрализационная машина БТ-311М — 690000 руб.
35. Агрегат АБ-2-0/230М-1 — 160000 руб.
36. Агрегат АБ-4-7/230М-1 — 255000 руб.
37. Агрегат АБ-4-7/400М-1 — 420000-990000 руб.
38. Электроагрегат АСД-20-Т/230-М2 — 12000000 руб.
39. Электростанция ЭСД-2-12 — 6800000 руб.
40. Электростанция ЭСД-30-ВС/400-М2 — 4500000 руб.
41. Кабель КМБ-4 — 25000 руб.
42. Электро таль 0,25т — 272000-393000 руб.
43. Лифтовой топливный бак — 350000-580000 руб.
44. Костюм БК-3М — 30000 руб.

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ
І ДЭПУТАТАЎ
МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

25 ліпеня
2007 г.
№ 28 (82)

ЗАМЕСТ ДАМОЎ АДРАМАНТАВАЛІ ЖЭУ

— Ах, сыноч, няўжо ніколі не будзе ў нашым доме гарачай вады! — змацяянальна запытала мяне бабулька, якая пражывае ў старым доме Кастрычніцкага раёна Віцебска. Ёй ужо за 90. — Жыву тут больш за паўстагоддзе. Дом пабудаваны ў 1954-м. Гараचाга водазабеспячэння няма і зараз. Толькі абцягаюць усё. Маўляў, будзе фінансаванне, правядзём ваду.

— Мы амаль што тры гады цяпелі, пакуль арганізацыя ЖКГ завершыць усе работы па капрамонту нашага дома. Гэта быў жах, — успамінае мой знаёмы. Дом, дзе ён жыве, рамантавалі доўгі час. — Жыльцы павінны былі чакаць будаўнікоў, у якіх то інструментаў не было, то матэрыялаў. Адзін выпіў і знік з аб'екта, другі абцяў прыйсці ў канкрэтную кватэру, ды не прыйшоў, а людзі з работы адпрошваліся, каб быць дома. А яшчэ, чамусьці, пераводзілі рамонтнікаў на іншыя аб'екты. Рабочыя не вельмі паважліва наогул ставіліся да жыхароў. Скардзіліся на нізкі заробак і падкрэслівалі, што за якасць работ мы павінны плаціць ім індывідуальна. Прабач, толькі адзначаю: «А што я магу зрабіць? Самі разбірайцеся, вы ж хацелі капрамонт, атрымайце...»

Выходзіць, і без капрамонту дрэнна, з ім таксама? Гэтыя паказальныя прыклады датычацца жылля ў Кастрычніцкім раёне Віцебска. Больш за палову ўсіх жылых дамоў тут эксплуатаецца даўжэй, чым прадугледжана нормамі. Такія дамы трэба капітальна рамантаваць. Штогод у «Тытульныя спісы» ўваходзяць адзінкі дамоў. Звычайны адказ чыноўніку: няма грошай!

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ДЭБЮРАКРАТЫЗАЦЫЯ

«КРУГАЗВАРОТ» ЛІСТОЎ

За парушэнне заканадаўства аб зваротах грамадзян з чыноўнікамі могуць і не прадоўжыць кантракты. На Віцебшчыне ёсць некалькі такіх прыкладаў.

Надаўна супрацоўнікі Камітэта дзяржаўнага кантролю Віцебскай вобласці пацкаваліся, як разглядаюцца звароты грамадзян у Віцебскім райвыканкам. Вывучэнне рэагавання на 17 пісьмовых зваротаў, накіраваных суды летас, прывяло кантралёраў да наступнай высновы: з боку адказных асобаў выканкама прыняжыны кантроль за работай са зваротамі.

Тыповы прыклад. У сярэдзіне лістапада 2006-га жыхарка вёскі Бенцыя Зальцкага сельсавета паскардзілася на начальніка раённага адзела адукцыі і намесніка старшыні райвыканкама. Яна была нязгодная з рашэннем аб перасяленні дзяцей з дзіцячага садка ў школу. Заяўніца адзначала, што школа не прыстасаваная для прыняцця дзяцей дашкольнага ўзросту. Які год запар у школе не вытрымліваецца тэмпературны рэжым, няма спальняў. Жанчына прасіла разабрацца. Праз некалькі дзён ёй далі адказ. Паведамілі аб колькасці дзяцей у школе, аб плане-вым капітальным рамоне, аб тым, што тэмпература ў класах зараз +16—+19 градусаў. Райвыканкам таксама паабяцаў для павышэння тэмпературы ў класах правесці работы па замене цеплаправоднасці ў 2007 годзе.

Жанчыну не задаволіў такі адказ. І яна звярнулася ўжо ў Віцебскі аблвыканкам са скаргаю, дзе адзначыла, што памышканне школы, куды хочучь перавесці дзяцей з садка, самае халоднае ў будынку. Падкрэсліла, што дзіцячы садок абсталяваны добра: ёсць тут утульныя спальні, добрыя кабінеты для заняткаў, прыбіральні, харчовы блок — усё, што адсутнічае ў школе. І прапанавала патраціць грошы не на перасяленне, а на рамонт кацельні і цепла-трасы.

Па гэтай заяве райвыканкам ужо ў пачатку гэтага года накіроўвае ў аблвыканкам інфармацыю па разгляду скаргі, аналагічную папярэдняй. Разам з тым у гэтым службовым лісце адзначаецца, што тэмпературны рэжым у класах школы +8 —+ 9 градусаў (акт абследавання тэмпературнага рэжыму ў матэрыялах адсутнічае)... Такія вось «пісьмовыя гісторыі». У выніку «Зварот спісаны 09. 01. 2007 старшыні райвыканкама ў справу... Ва ўпраўленні адукцыі Віцебскага аблвыканкама дадзены зварот застаецца на кантролі». Калегія Камітэта паставіла прыцягнуць да адказнасці вінаватых у парушэнні заканадаўства па рабоце са зваротамі грамадзян.

Цікава, што летас у сам Віцебскі аблвыканкам грамадзяне звярталіся па дапамозе на 17 працэнтаў больш, чым у 2005-м. А гэта каля 3,5 тысячы праблемных пытанняў. Тады тут было зарэгістравана каля 200 паўторных зваротаў, толькі 15 былі прызнаны абгрунтаванымі. Нярэдка ў такіх выпадках грамадзяне пішучь яшчэ вышэй...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

БОЛЬШ за 2400 гектараў займаюць сёлета пасевы збожжавых культур у СВК імя Янкі Купалы Маладзечанскага раёна. Тут паспяхова сабралі азімы рапс (дарэчы, здалі яго сёлета значна больш, чым планавалася летас). На гэтым фотаздымку вы бачыце старшыню Грэнніцкага сельсавета Віктара Капацэвіча, які прыехаў на поле пацікавіцца ходам жніва. Вытворчыя пытанні, што ўзніклі, абмяркоўвалі разам з ім галоўны інжынер гаспадаркі дэпутат гэтага ж Савета Сяргей Шпілеўскі і намеснік старшыні СВК Пётр Вярцінскі, які з'яўляецца членам сельвыканкама.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

КАМАНДЗІРОўКА ПА ПІСЬМУ

ПЕРАДАЦЬ — ЛЁГКА, КАЛІ ЗНАЙСЦІ ГРОШЫ, АЛЬБО Дзе ПАССАВЕТУ ЗНАЙСЦІ 2,4 млрд?

ДНЯМІ ў рэдакцыю па электроннай пошце прыйшоў ліст з гарадскога пасёлка Мачулішчы. У ім аўтар, мясцовы жыхар, які не пажадаў называць сябе, паскардзіўся на адсутнасць у сваім пасёлку дастойных умоў для правядзення культурных і арганізацыйных мерапрыемстваў, заняткаў спортам, баўлення вольнага часу.

«Больш за 7 гадоў па прычыне неабходнасці правядзення капітальнага рамонтна і матэрыяльна-тэхнічнага абсталявання спынена функцыянаванне адзінага цэнтра культуры, спорту і аддзялення — Мачулішчанскага гарнізоннага Дома афіцэраў, які знаходзіцца на балансе Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь, — гаворыцца ў лісце. — Моладзь, пенсіянеры і жыхары пасёлка пазабавлены магчымасцю наведаць кінасеансы, гурткі па інтарсках, спартыўныя секцыі, канцэрты, дыскатку і нават бібліятэку. Моладзі пасёлка не толькі абсалютна няма куды па-дзецца, але нават няма дзе правесці грамадскія культурна-маса-

рапрыемствы, ладзілі канцэрты, выпускныя школьныя балі, творчыя гурткі і спартыўныя секцыі. А цяпер атрымаваецца, што амаль 9 тысяч чалавек не маюць на тэрыторыі свайго пассавета ніводнага ачага культуры. Іншыя ДК у нас няма, ні ў СВК, ні ў вайсковай часці, якая месціцца паблізу. У ГДА — самая вялікая глядзельная зала ў Мінскай раёне (на 500 месцаў), асобная зала для заняткаў харэаграфіяй. Плюс — бібліятэка на 27 тысяч кніг. Да апошняга часу яна дзейнічала, але па вясне ваеннай забаранілі ўваход у ГДА (ён знаходзіцца ў аварыйным стане) і для вернасці навесілі на дзверы свіравы замок. Цяпер бібліятэка не працуе, і што рабіць з яе кніжным фондам, ніхто не ведае. Іншыя пустыя будынак, дзе таму міністэрства абароны ўвогуле няма, вельмі неабходны. Раней мы праводзілі ў ГДА сходы грамадзян, а мясцовым жыхарам — вель-

мі. Даўно наспела неабходнасць у перадачы яго з балансу Міністэрства абароны ў камунальную ўласнасць раёна. Аднак справа тармозіцца з-за адсутнасці сродкаў на капітальны рамонт. Сёння ГДА — аварыйны будынак, а перадаваць можна толькі аб'екты і маёмасць, якія знаходзяцца ў тэхнічна спраўным стане. Для гэтых мэтаў неабходна знайсці 2,2—2,4 млрд рублёў. Міністэрства абароны трымае грошы на аб'ект, які яно ліквідавала яшчэ два гады таму, не знойдзе. У мясцовых уладах таксама няма адпаведнай сумы. Пералічыў паміж Міністэрствам абароны, Міністэрствам фінансаў і выканкамамі пасёлка, раёна і вобласці на прадмет выдзялення грошай для рэканструкцыі ГДА ў Мачулішчанскай вядзецца ўжо некалькі гадоў. Вось які адказ атрымаў старшыня Мачулішчанскага пасялковлага выканкама Аляксандр Казлоў з фонду «Мінскаблдзяржмаёмасць»:

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

СУСТРЭЧЫ

КВЕТКАВЫ РАЙ ВАЛЯНЦЫНІ БОНДАРАВАЙ

З'ЕДЗІЦЬ у вёску Жгунь Добрушскага раёна я збіраўся даўно. Некя старшыня райсавета дэпутата Міхаіл Кауноў расказаў мне, што там жыве неардынарны чалавек — Валянціна Антонаўна Бондарова, без якой, бадай што, не абыходзіцца ніводная больш-менш значная справа ці мерапрыемства. Як у вёсцы, так і ў райцэнтры. Бо мяркуйце самі: яна — старшыня ветэранскай арганізацыі ў Жгуні, старшыня Савета ветэрану педагогічнай працы раёна і член савета такой жа арганізацыі вобласці, член Савета раённага краязнаўчага музея, кіраўнік раённага клуба кветкаводаў і г.д. Забягаючы наперад, скажу, што пазней мы з Валянцінай Антонаўнай налічылі ў яе ажно дзевяць грамадскіх нагузаў.

— Проста я па жыцці актыўны чалавек, — гаварыла яна мне, калі я нарэшце выбраў час дабрацца да Жгуні.

Сустрэў Валянціну Антонаўну на аўтобусным прыпынку. Яна ў той дзень везла ў музей у Добруш тры экспанаты (каваныя квіцы, старажытнае рала і дваваенны хатні ліхтар), якія знайшла ў вяскоўцаў, ды адклала паездку для гутаркі з карэспандэнтам. Размову мы пачалі ў сельскай Ставецка, да якой далучалася яго старшыня Валянціна Львоўна Кірыенка. Яна адразу адзначыла, што Бондарова — гэта сапраўдная жывая энцыклапедыя Жгуні, верны і надзейны памочнік пярвічнага органа ўлады. Такіх бы пабольш: у многім дзякуючы яе намаганням вёска лічыцца самай кветкавай сярод іншых населеных пунктаў раёна. Сюды прывязджаюць па вопыт цэлыя дэлегацыі. Нават з суседніх абласцей Расіі і Украіны. Вось, напрыклад, які запіс у кнізе водгукі паўнаўчальніцы ўпраўлення Бранскай адміністрацыі А. Сахно: «Прыемна было здзіўлены ўнікальным културным сельскага Дома культуры, у якім размяшчаецца клуб кветкаводаў пад кіраўніцтвам Бондаравой. Цялодушны яна штодня дорыць людзям і гэта ў поўнай меры адчула наша дэлегацыя».

Каментуючы гэты запіс, Валянціна Антонаўна сказала, што гэсці атрымалі ад яе пакецікі насення кветак, а зараз яна пачынае збіраць яго для ўсёй вобласці. Насення настурцыі, напрыклад, бранчане заказалі цэлае вядра. І яны яго атрымаць. Бясплатна, дадае старшыня сельскага Савета і падкрэслівае, што гэтак жа бясплатна Валянціна Антонаўна адправіла пасылку насення кветак пясціклянікам адной са школ Жлобіна і нават ва Удмурцыю. А пра вобласць і распуліку ўжо і гаварыць не даводзіцца. Насенне, якога Валянціна Антонаўна збірае да пяці дзесяцілітравых вёдраў за сезон, яна падарыла і ў Нароўлю, і ў Мазыр, усім, хто да яе звяртаецца. Яе кветкі растуць нават каля Дома прэсы ў Мінску.

А адкуль усё ж у Валянціны Антонаўны любоў да кветак? Ад бабулі, ад бацькоў, ад школы, дзе вучні даглядалі прышкольныя кветкі. Кветкі яна пшчотна называе «дзесцімі Сонца», якія даюць добры настрой, радуюць і здзіўляюць да глыбіні душы сваёй прыгажосцю, сваёй непаўторнасцю. Відаць, та-

му разам з мужам Леанідам Фёдаравічам, які таксама вялікі прыязджаючы па вопыт цэлыя дэлегацыі. Нават з суседніх абласцей Расіі і Украіны. Вось, напрыклад, які запіс у кнізе водгукі паўнаўчальніцы ўпраўлення Бранскай адміністрацыі А. Сахно: «Прыемна было здзіўлены ўнікальным културным сельскага Дома культуры, у якім размяшчаецца клуб кветкаводаў пад кіраўніцтвам Бондаравой. Цялодушны яна штодня дорыць людзям і гэта ў поўнай меры адчула наша дэлегацыя».

Каментуючы гэты запіс, Валянціна Антонаўна сказала, што гэсці атрымалі ад яе пакецікі насення кветак, а зараз яна пачынае збіраць яго для ўсёй вобласці. Насення настурцыі, напрыклад, бранчане заказалі цэлае вядра. І яны яго атрымаць. Бясплатна, дадае старшыня сельскага Савета і падкрэслівае, што гэтак жа бясплатна Валянціна Антонаўна адправіла пасылку насення кветак пясціклянікам адной са школ Жлобіна і нават ва Удмурцыю. А пра вобласць і распуліку ўжо і гаварыць не даводзіцца. Насенне, якога Валянціна Антонаўна збірае да пяці дзесяцілітравых вёдраў за сезон, яна падарыла і ў Нароўлю, і ў Мазыр, усім, хто да яе звяртаецца. Яе кветкі растуць нават каля Дома прэсы ў Мінску.

А адкуль усё ж у Валянціны Антонаўны любоў да кветак? Ад бабулі, ад бацькоў, ад школы, дзе вучні даглядалі прышкольныя кветкі. Кветкі яна пшчотна называе «дзесцімі Сонца», якія даюць добры настрой, радуюць і здзіўляюць да глыбіні душы сваёй прыгажосцю, сваёй непаўторнасцю. Відаць, та-

му разам з мужам Леанідам Фёдаравічам, які таксама вялікі прыязджаючы па вопыт цэлыя дэлегацыі. Нават з суседніх абласцей Расіі і Украіны. Вось, напрыклад, які запіс у кнізе водгукі паўнаўчальніцы ўпраўлення Бранскай адміністрацыі А. Сахно: «Прыемна было здзіўлены ўнікальным културным сельскага Дома культуры, у якім размяшчаецца клуб кветкаводаў пад кіраўніцтвам Бондаравой. Цялодушны яна штодня дорыць людзям і гэта ў поўнай меры адчула наша дэлегацыя».

ратоўвае свет. Клуб праводзіць вялікую работу сярод насельніцтва, падказваючы людзям, як трэба даглядаць расліны — і ў гутарках з імі, і на выставах кветак, і на старонках раённай газеты. Наладжваюцца майстар-класы, якія правяла ўжо і сама Валянціна Антонаўна, і Тамара Антонаўна Раманькова, якая ператварыла свай прыядзібны ўчастак ва ўзровень паказальны, дзе кветкі водзяць карагоды да самых маразоў.

«Чары прыроды», «Салют перамогі», «Маскарад сушавяцоў», «Страла Купідона», «Агни партызанскіх вогніц» — якія толькі выставы і кампазіцыі кветак не наладжваюцца ў Добрушы, і ніводна з іх не абыходзіцца без удзелу Валянціны Антонаўны. Нядаўна яна арганізавала сустрэчу з вядомымі флорыстамі з Гомеля Алінай Краснабаевай і Вікторыяй Шыловай, пераможцамі шматлікіх абласных і рэспубліканскіх выстаў кветак. А на сёлета святкаваў выставу лекавых траў і кніг аб іх, правяла конкурс на веданне назваў. У абласной газеце «Гомельская праўда» правяла з чытачамі «прамову лінію». А зараз клуб кветкаводаў раёна рыхтуе букеты сушавяцоў для... Нацыянальнага мастацкага музея, які ўзначальвае ўраджэнец Добрушчыны Уладзімір Пракапюў. Акрамя таго, члены клуба маюць намер наведацца ў Нацыянальную бібліятэку і Батанічны сад у Мінску.

Наш расказ аб Валянціне Антонаўне, чалавеку шырокай душы, будзе няпоўным, калі не ўзгадаць аб некаторых іншых напрамках яе дзейнасці. Яна ўдзельнічала ў стварэнні школьнага музея, адгукнулася на прапанову дапамагчы сабраць экспанаты для раённага краязнаўчага музея. Як знаўца гісторыі і старшыня ветэранскай арганізацыі Жгуні Бондарова абышла ўсіх жыхароў вёскі і расказала людзям аб выхавальнай значнасці музея. І людзі актыўна ўключыліся: больш за паўтары тысячы экспанатаў папоўнілі фонды музея. Сярод іх — і рэдкія. Напрыклад, мундзір зямляка — камандзір 71-й гвардзейскай артылерыйскай брыгады 3-га Беларускага фронту Фёадосія Жаўнова, успаміны ленинградскіх блакаднікаў, выхадца са Жгуні. У гільзе ад сарада адна жыхарка вёскі пасля вайны варыла яжу, а затым падарыла сыну ў якасці... пасару. Мусейная работа працягваецца. Валянціна Антонаўна паказала мне калёсы, якія неўзабаве зоймуць сваё месца ў музеі.

— Ды яна ж яшчэ актыўна супрацоўнічае з рэдакцыяй раённай газеты «Добрушскі край», — гаворыць старшыня сельсавета Савета.

— Як гэта вы ўсё паспяваеце? — задаў я апошняе пытанне Бондаравой. — Хатні жа спраў у вас таксама хапае.

— Хапае, хапае, — згадзілася яна. — Трое дарослых дзяцей у мяне, ёсць унукі, муж. Але спраўляюся з усімі абавязкамі, аб усіх наклапаціцца трэба. Першы памочнік у мяне — муж Леанід Фёдаравіч. Ён такі ж энтузіяст, як і я.

Валянціна Антонаўна крыху падумала і ўдакладніла, дашы поўны адказ на пытанне:

— Бог мне даў такую долю... Ну і як не пагадзіцца з ёй?

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

АДКРЫТЫ ФОРУМ

НЕ СЕКЧЫ З ПЛЯЧА, А ЎЛІЧВАЦЬ РЭАЛІ

ПЕРАДАЧА аб'екта на баланс спецыялізаванай арганізацыі — яшчэ не гарантыя, што якасць яго абслугоўвання палепшыцца.

Працягваем абмеркаванне вызначанай Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 21 «Аб павышэнні ролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва» задачы інвентарызацыі і перадачы на баланс спецыялізаваных арганізацый дарог сельскіх населеных пунктаў, сістэм водазабеспячэння і водаадводу і іншых аб'ектаў, упарадкавання работы вулічнага асвятлення. Што зроблена ў гэтым накірунку на Гродзеншчыне і якія праблемы застаюцца нявырашанымі?

Аляксандр ВАСІЛЬЧЫК, старшыня Ракавіцкага сельсавета дэпутатаў Шчучынскага раёна:

— Што датычыцца сістэм каналізацыі, водазабеспячэння, цеплавых трасаў, кацельні, то гэта гаспадарка пасля перадачы на баланс спецыялізаванай раённай службы працуе нармальна. Нешта выходзіць са строю — адразу ж прыязджае брыгада і ўсталяваныя праблема. А вось якасць абслугоўвання дарог, якія перададзены на баланс ДРБУ-161, задаволіць не можа. Многія дарогі патрабуюць бягучага і нават капітальнага рамонтна, гравійнай падсыпкі, але чарга пакуль не дайшла. Не заўсёды своечасова праводзіцца грэйдзіраванне, падшошана ля абочын дарог. Дарожнікі спасылаюцца на тое, што ў іх не хапае сродкаў, мала тэхнікі, яна старасцелая, часта ламаецца.

І такая праблема. На нашай тэрыторыі размешчаны тры міні-палігоны для бытавых адходаў, якія не знаходзяцца ні на чым балансе. Ніяк не можам пакуль навесці там парадка. Тэхнікі ў нас няма, а бульдозер у адной арганізацыі давялося працыць амаль цэлы год. Нарэшце выдзелілі (мы заплацілі два мільёны рублёў), быў наведзены парадка, аднак хіба што на месца. Цяпер рыхтуюцца дакументы аб перадачы гэтых аб'ектаў на баланс раённага прадпрыемства жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

Любоў КЛАДКЕВІЧ, старшыня Пархімаўскага сельсавета дэпутатаў Бераставіцкага раёна:

— Указ вельмі актуальны. Сапраўды, трэба размеркаваць абавязкі, хто за што адказвае. Бо што толку, калі гэтыя дарогі, камунікацыі «павесіць» на сельвыканкам? Нават выдзелі нам грошы — мы усё роўна звернемся ў спецыялізаваную арганізацыю, дзе ёсць адпаведная тэхніка і спецыялісты.

Яшчэ ў мінулы годзе па даручэнню райвыканкама была праведзена інвентарызацыя нашых вясковых дарог і ў асноўным яны перададзены раённаму дарожна-эксплуатацыйнаму ўпраўленню, застаўся толькі невялікі кавалік, пад'езды да фермаў, складоў. Аднак якасць абслугоўвання дарог вымушае жадаць лепшага. Больш-менш нармальна даглядаюцца (ямачыны рамонт, абкошванне ля абочын) хіба што цэнтральныя дарогі.

Аляксандр ГАЛБАЧА, старшыня Нягневіцкага сельсавета дэпутатаў Наваградскага раёна:

— Частка дарог была перададзена на баланс Наваградскаму ДРБУ-189 два гады таму, калі ў Нягневічах будаваўся агагарадок (з рэканструкцыяй, пракладкай новага асфальту), цяпер заканчваецца інвентарызацыя астатніх. Да таго ж дарожнікі заўсёды дапамагаюць ва ўстаноўцы неабходных дарожных знакаў.

Нармальна вырашаецца і пытанне з абслугоўваннем жыллёва-камунальных аб'ектаў. Частку водаправоду раённае ўпраўленне ЖКГ ужо прыняло на баланс летас, частку — пабудавала за кошт сваіх сродкаў. Цяпер заканчваецца будаўніцтва ачышчальных сістэм і каналізацыйнай сеткі.

Сяргей НОСІК, старшыня Дзеравіцкага сельсавета дэпутатаў Слонімскага раёна:

— Інвентарызацыя прайшла, цяпер у нашым раёне вырашаецца пытанне аб перадачы дарог сельскіх населеных пунктаў на баланс альбо дарожна-будаўнічай арганізацыі, альбо, калі дазваляць тэхнічныя магчымасці, прадпрыемства ЖКГ, паколькі камусьці аднаму гэта будзе не па сілах. Прадзілі такія, што рамонт дарог у невялікіх населеных пунктах, дзе не рэалізуюцца цэнтральныя трасы, практычна не праводзіцца.

Хацелася б таксама вырашыць пытанне ўстаноўкі кантэйнераў і вывазу смецця з могілак, хоць бы ахіпіць цэнтральныя вёскі. Тым больш што цяпер мы ўжо ў стане заплаціць камунальнай службе за гэту работу.

Уладзімір СОЛТАН, старшыня Азёрскага сельсавета дэпутатаў Гродзенскага раёна:

— Дарогі — гэта наш самы вялікі боль. Калі па каналізацыі, водаправоду ў нас запылілі звесткі, мы зрабілі інвентарызацыю і перадаць у райвыканкам свае прапановы, то з дарогамі — ніхто яшчэ і не заікаўся. «Глухо» пытанне, хоць і вельмі сур'ёзнае. У Азёрках 46 вуліц і толькі 4 — транзітныя, якія абслугоўваюцца дарожнымі арганізацыямі. А астатнія... Па сутнасці сельскія дарогі на сёння ніякія, тоў-сёе, калі спраўны грэйдэр, робіць наш сельгаскаператыву. Хоць, канешне, дарогамі павінны займацца прафесіяналы ў гэтай справе. Дарогі гэтага ім трэба не проста перадаць на баланс сельскай дарогі, а падмацаваць дарожнікаў тэхнічнай, кадрамі.

Казімір БАНЦЭВІЧ, начальнік ўпраўлення жыллёва-камунальнай гаспадаркі Гродзенскага аблвыканкама:

— Па стану на канец чэрвеня ў вобласці праінвентарызавана 175 кіламетраў водаправодных сетак, 156 артсвідравін, 8 воданалічных вежаў, 80 кіламетраў каналізацыйных сетак, 30 каналізацыйна-помпавых станцый, 8 ачышчальных збудаванняў каналізацыі, 2765 кіламетраў цеплавых сетак, што знаходзіцца на балансе сельгаспрадпрыемстваў і іншых арганізацый. У ходзе інвентарызацыі прадпрыемствамі прынята на баланс 5 кіламетраў водаправодных сетак, 2046 кіламетраў цеплавых сетак, 1 артсвідравіна, 1 воданалічная вежа. У цэлым тэхнічны стан аб'ектаў надзвычайна незадавальняючы. Большасць артсвідравін патрабуе перабудавы, адсутнічаюць зоны санітарнай аховы, знос сетак, як правіла, стопрацэнтны, каналізацыйныя помпавыя станцыі не працуюць, іх абсталяванне разукамплектавана... Для правядзення аб'ектаў у належны стан патрабуюцца значныя сродкі — паводле папярэдніх разлікаў, 7—8 мільярдаў рублёў.

Па выніках інвентарызацыі ўладальнікам водаправодна-каналізацыйных сетак і збудаванняў неабходна прывесці гэтыя аб'екты ў тэхнічна спраўны стан, дзе чаго прадугледзець выдзяленне сродкаў з рэспубліканскага бюджэту. Аб'екты павінны перадавацца на баланс прадпрыемствам Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі па зацверджаных райвыканкамамі графіках.

Уладзімір ШАТЭРНІК, генеральны дырэктар РУП «Гродна-энерга»:

— Нарматыў сацыяльнага стандарта па вулічным асвятленню ў сельскіх населеных пунктах нашым прадпрыемствам выкананы ў поўным аб'ёме, у 3752 населеных пунктах. Аднак з-за недахопу фінансавых сродкаў, прадугледжаных у бюджэтных мясцовых выканавых арганізацый на аплату выкарыстанай электраэнергіі на вулічнае асвятленне, неспасрадна па пісьмовых заяўках кіраўніцтва сельскіх Саветаў і за запавычанасць у многіх населеных пунктах вулічнае асвятленне адключалася. Агульная запавычанасць па аплаце на канец чэрвеня складала каля 60 мільёнаў рублёў.

Лічым, што пры падрыхтоўцы бюджэту на наступны год сельскім Саветам неабходна сумесна з энергазабеспячальнай арганізацыяй праводзіць разлік і зацверджэнне мяржумега аб'ёму фінансавання за аплату электраэнергіі на вулічнае асвятленне і тэхнічнае абслугоўванне.

Аркады КАРПУЦЬ, старшыня Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў:

— Наконт дарожнай інфраструктуры варта адзначыць, што на баланс сельвыканкамаў дарогі не лічацца. Прадпрыемствам «Гродна-аблдарод» унесена прапанова аблвыканкам прыняць на свой баланс дадаткова да ўжо прынятых 38,2 кіламетра праезду па сельскіх населеных пунктах вобласці. Так, вялівым рашэннем выканавай улады можна дасягнуць і большых аб'ёмаў перадачы, аднак, на мой погляд, трэба не секчы з пляча, а ўлічваць існуючы рэалі. Вось лічы для роздуму. Калі на ўтрыманне 2 тысяч кіламетраў дарог рэспубліканскага значэння, што знаходзіцца на тэрыторыі Гродзеншчыны, выдзяляецца 25 мільярдаў рублёў, то на 11 тысяч кіламетраў абласных дарог — толькі 19 мільярдаў рублёў.

Канешне, дарогі і праезды па сельскіх населеных пунктах павінны быць перададзены на баланс раённых дарожных арганізацый. Аднак рабіць гэта трэба пастапна, падмацоўваючы дарожнікаў адпаведным узроўнем фінансавання, палітшаючы іх тэхнічны патэнцыял. Толькі так, лічу, можна павысіць якасць абслугоўвання дарог у сельскай мясцовасці.

Гэта ж паступова (мажліва, прыняўшы абласную праграму на бліжэйшыя гады) трэба вырашаць і пытанні перадачы на баланс спецыялізаваным арганізацыям сістэм водазабеспячэння, кацельняў. Многія ўласнікі сёння не ў стане прывесці іх у парадка, а значныя, камунальныя службы не могуць гэтыя аб'екты прыняць. У гэтай сітуацыі, на маю думку, варта дач аблас

ФАРПОСТ НА БЯРЭЗІНЕ

Аглядальнік «Звязды» гутарыць з дырэктарам Бабруйскага цэнтра стандартызацыі, метралогіі і сертыфікацыі Анатолем Навумчыкам

— Анатоле Яўгенавіч, раскажыце, калі ласка, пра міжнародную падаею, якая адбылася нядаўна ў Бабруйску на базе вашага цэнтра.

— Збіраліся спецыялісты па стандартызацыі, метралогіі і сертыфікацыі краін СНД. Выпрацоўвалі сумесныя падыходы да ацэнкі выпускаемай прадукцыі. У прыватнасці, размова вялася аб правядзенні ўзгодненых палітыкі ў галіне стандартызацыі, метралогіі і сертыфікацыі. Напрыклад, аб маркіроўцы ў недалёкай перспектыве адзіным знакам доступу на рынак. А таксама аб ходзе правядзенага конкурсу на прэмію Садружнасці Незалежных Дзяржаў за дзясятні ў галіне якасці прадукцыі і паслуг.

Абмяркоўвалі і шляхі прасоўвання на ўнутрына рынак СНД і рынкі трэціх краін канкурэнтназдольнай прадукцыі, якая выпускаецца нацыянальнымі вытворцамі.

Каб ухіліць тэхнічныя бар'еры ў гандлёвых адносінах, удзельнікі выкарысталі за пастаянны ўзаемны абмен нарматыўнымі правамі актамі ў галіне тэхнічнага рэгулявання і метралогіі з фарміраваннем поўнацэннага тэставой базы даных.

Госці казалі, што іх зацікавіў беларускі вопыт. Па-ранейшаму Беларусь засталася палігонам для апрацоўкі новых падыходаў, апрабаванні новых дакументаў, нам давораць, да нас прыслухваюцца. Беларускі Дзяржстандарт знаходзіцца як бы ў цэнтры ўсёй праводзімай у больш за дзясятак рэспублікаў работ па стандартызацыі і сертыфікацыі, беларусы — заканадаўцы «моды». Гэта да многіх абавязвае.

Прысутнічаў Валерый Мікалаевіч Карашкоў, старшыня нашага Камітэта па стандартызацыі, метралогіі і сертыфікацыі, і яго намеснікі, кіраўнікі аддзелаў і вядучыя спецыялісты камітэта. Усе разам мы пастараліся забяспечыць такую рабочую атмасферу, якая была вельмі прадуктыўнай.

Ідэя такіх ўзаемных стасункаў простая: калі мы ікнімаем збліжэнне эканомікі, то павінны працаваць па агульным стандартам.

— Ціпер — пра справы надзённыя. Якая зона вашага адказнасці?

— Бабруйск і Бабруйскі раён, Глускі, Асіповіцкі, Клічаўскі і Кіраўскі раёны. На тэрыторыі ўсіх адміністрацыйных адзінак шырока развіта як прамысловая, так і сельскагаспадарчая вытворчасць, гандаль і г.д. Па гэтых прычынах займаемса шырокім колам пытанняў, павінны ахапіць усе накі-

— Якія задачы з тых, што стаяць перад вамі зараз, можна назваць асноўнымі?

— Асноўная задача застаецца ранейшай — забес-

печнасць вываду з аўтазаправаўчых станцый, каб павялічыць іх колькасць і якасць. Праектаваць і будаваць станцыі, адбіраць пробы бензін. Так што клопатаў дадаецца. Мы разуме- ем, што ў выніку ўсёй праводзімай у комплекс- ся работ Беларускага эканоміка павінна выйсці на новы, больш высокі ўзровень, і ўсклад- ненне задач прымаем з разуменнем.

— А ці існуе такое разуменне з боку вы- творцаў?

— З вельмі многімі прадпрыемствамі сваёй зоны адказнасці мы працуем па гаспадар- ча-разліковых дагаворах, яны прывозяць нам сыравіну і сваю прадукцыю на даследаван- не, калі для гэтага патрабуецца спецыяльнае ці дарагое абсталяванне, якога ў іх няма. У гэтым сэнсе мы цесна ўзаемадзейнічаем з перапрацоўкай — малочнымі камбінатамі і за- водамі, мясакамбінатамі.

Патрэбна сказаць, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Тым больш, што ў склад нашага Дзярж- камітэта ўліўся Камітэт па энергаэфектыўнасці. У першым квартале супрацоўнікі цэнтра шчыльна займаліся праблемай, аб'яджалі за- правачныя станцыі, адбіраць пробы бензін.

— Наш аддзел сертыфікацыі акрэдытаваны па ўсіх накірунках работы. Ажыццяўляе сертыфікацыю харчовай і сельскагаспадарчай прадукцыі, прамысловых тавараў і паслуг. Вельмі актыўна працуе з прадпрыемствамі. Аказвае кансалтынгавыя паслугі (дарчы, вельмі запатрабаваны) і сертыфікуе сістэмы менеджменту якасці. Работа гэта становіцца больш паглыбленай, калі мож- на так сказаць, у ёй менш стала спешкі.

— У сувязі з тым, што аб'ёмы па сертыфікацыі ўзраслі, мы павялічылі і сябе колькасць супрацоўнікаў аддзела сертыфі- кацыі, сфарміравалі спецыяль- ны сектар. Наогул, у хуткім ча- се нам давядзецца адчуваць на- рощчывае ўласны інтэлекту- альны патэнцыял, бо аднасцо- вае функцыянаванне на адным прадпрыемстве некалькіх сіс- тэм — менеджменту якасці, НАССР, па ахове навакольна- га асяроддзя, па ахове працы, тэхніцы бяспекі, патрабуе іх у- вяжзі, больш цеснага ўзаема- дзеяння, каардынацыі.

— Калі аналізуеце вашу дзейнасць, то бачыце, што за апошні час з'явілася няма- ла новых накірункаў.

— Іх пералік пашыраецца пастаянна. Прынята разішне аб сертыфікацыі будаўні- чых работ, у склад нашага камітэта ўведзе- ны Дыпартамент па нагляду за будаўніцтвам. Зараз сертыфікацыя пачынаецца, і паступае вялікая колькасць заявак. А з 1 снежня ў- вядзіцца абавязковая сертыфікацыя бытавой радыёэлектроннай апаратуры.

— Тым больш, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Якія задачы з тых, што стаяць перад вамі зараз, можна назваць асноўнымі?

— Асноўная задача застаецца ранейшай — забес-

печнасць вываду з аўтазаправаўчых стан- цый, каб павялічыць іх колькасць і якасць. Праектаваць і будаваць станцыі, адбіраць пробы бензін. Так што клопатаў дадаецца. Мы разуме- ем, што ў выніку ўсёй праводзімай у комплекс- ся работ Беларускага эканоміка павінна выйсці на новы, больш высокі ўзровень, і ўсклад- ненне задач прымаем з разуменнем.

— А ці існуе такое разуменне з боку вы- творцаў?

— З вельмі многімі прадпрыемствамі сваёй зоны адказнасці мы працуем па гаспадар- ча-разліковых дагаворах, яны прывозяць нам сыравіну і сваю прадукцыю на даследаван- не, калі для гэтага патрабуецца спецыяльнае ці дарагое абсталяванне, якога ў іх няма. У гэтым сэнсе мы цесна ўзаемадзейнічаем з перапрацоўкай — малочнымі камбінатамі і за- водамі, мясакамбінатамі.

Патрэбна сказаць, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

Назіраецца яшчэ адна станоўчая тэндэн- цыя. У сувязі з прыняццём новага Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях больш жорстка стала адказнасць вытворцаў за вы- пуск няякаснай прадукцыі. І як фізічны, так і юрыдычныя асобы стараюцца не трапіць пад артыкул Кодэкса.

За пяць месяцаў года аддзел дзяржаўна- га нагляду за стандартамі правёў 128 праверак, парушэнні былі выяўлены ў 83 выпадках, гэта 66,4 працента. Кане- шне, працэнт застаецца даволі вы- сокім, але ў параўнанні з такім жа ле- ташнім перыядам ён значна меншы — тады было 84,1 працента. Прадукцыі з парушэннямі выпускаецца значна менш.

— Лозунг «Купляйце беларус- кае» сёння гучыць больш апраўда- на, чым раней, ці гэта ўсё яшчэ аванс айчынным рэальнаму секта- ру?

— Лозунг цалкам апраўданы, бо за апошнія гады якасць беларускіх тавараў значна палепшылася. З'явілася няма- ла новых папулярных брэндаў, якія выму- шаюць спяжыцца волна ці нявольна набываць харчовыя і прамысловыя та-

— Уроўнеў падрыхтоўкі нашых кадраў ма- гу праілюстраваць на прыкладзе аддзела вы- праваўчанняў. Усе восем яго супрацоўніц — з вышэйшай адукацыяй. Трое ў свай час закон- чылі школу з залатым медалём. Сярод спе- цыялістаў аддзела — выпускніцы МДУ імя Ляманосава, Беларускага дзяржаўнага ўні-

— Тым больш, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Якія задачы з тых, што стаяць перад вамі зараз, можна назваць асноўнымі?

— Асноўная задача застаецца ранейшай — забес-

печнасць вываду з аўтазаправаўчых стан- цый, каб павялічыць іх колькасць і якасць. Праектаваць і будаваць станцыі, адбіраць пробы бензін. Так што клопатаў дадаецца. Мы разуме- ем, што ў выніку ўсёй праводзімай у комплекс- ся работ Беларускага эканоміка павінна выйсці на новы, больш высокі ўзровень, і ўсклад- ненне задач прымаем з разуменнем.

— А ці існуе такое разуменне з боку вы- творцаў?

— З вельмі многімі прадпрыемствамі сваёй зоны адказнасці мы працуем па гаспадар- ча-разліковых дагаворах, яны прывозяць нам сыравіну і сваю прадукцыю на даследаван- не, калі для гэтага патрабуецца спецыяльнае ці дарагое абсталяванне, якога ў іх няма. У гэтым сэнсе мы цесна ўзаемадзейнічаем з перапрацоўкай — малочнымі камбінатамі і за- водамі, мясакамбінатамі.

Патрэбна сказаць, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Тым больш, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Лозунг «Купляйце беларус- кае» сёння гучыць больш апраўда- на, чым раней, ці гэта ўсё яшчэ аванс айчынным рэальнаму секта- ру?

— Лозунг цалкам апраўданы, бо за апошнія гады якасць беларускіх тавараў значна палепшылася. З'явілася няма- ла новых папулярных брэндаў, якія выму- шаюць спяжыцца волна ці нявольна набываць харчовыя і прамысловыя та-

— Уроўнеў падрыхтоўкі нашых кадраў ма- гу праілюстраваць на прыкладзе аддзела вы- праваўчанняў. Усе восем яго супрацоўніц — з вышэйшай адукацыяй. Трое ў свай час закон- чылі школу з залатым медалём. Сярод спе- цыялістаў аддзела — выпускніцы МДУ імя Ляманосава, Беларускага дзяржаўнага ўні-

— Тым больш, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Тым больш, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Якія задачы з тых, што стаяць перад вамі зараз, можна назваць асноўнымі?

— Асноўная задача застаецца ранейшай — забес-

печнасць вываду з аўтазаправаўчых стан- цый, каб павялічыць іх колькасць і якасць. Праектаваць і будаваць станцыі, адбіраць пробы бензін. Так што клопатаў дадаецца. Мы разуме- ем, што ў выніку ўсёй праводзімай у комплекс- ся работ Беларускага эканоміка павінна выйсці на новы, больш высокі ўзровень, і ўсклад- ненне задач прымаем з разуменнем.

— А ці існуе такое разуменне з боку вы- творцаў?

— З вельмі многімі прадпрыемствамі сваёй зоны адказнасці мы працуем па гаспадар- ча-разліковых дагаворах, яны прывозяць нам сыравіну і сваю прадукцыю на даследаван- не, калі для гэтага патрабуецца спецыяльнае ці дарагое абсталяванне, якога ў іх няма. У гэтым сэнсе мы цесна ўзаемадзейнічаем з перапрацоўкай — малочнымі камбінатамі і за- водамі, мясакамбінатамі.

Патрэбна сказаць, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Тым больш, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Лозунг «Купляйце беларус- кае» сёння гучыць больш апраўда- на, чым раней, ці гэта ўсё яшчэ аванс айчынным рэальнаму секта- ру?

— Лозунг цалкам апраўданы, бо за апошнія гады якасць беларускіх тавараў значна палепшылася. З'явілася няма- ла новых папулярных брэндаў, якія выму- шаюць спяжыцца волна ці нявольна набываць харчовыя і прамысловыя та-

— Уроўнеў падрыхтоўкі нашых кадраў ма- гу праілюстраваць на прыкладзе аддзела вы- праваўчанняў. Усе восем яго супрацоўніц — з вышэйшай адукацыяй. Трое ў свай час закон- чылі школу з залатым медалём. Сярод спе- цыялістаў аддзела — выпускніцы МДУ імя Ляманосава, Беларускага дзяржаўнага ўні-

— Тым больш, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Тым больш, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Якія задачы з тых, што стаяць перад вамі зараз, можна назваць асноўнымі?

— Асноўная задача застаецца ранейшай — забес-

печнасць вываду з аўтазаправаўчых стан- цый, каб павялічыць іх колькасць і якасць. Праектаваць і будаваць станцыі, адбіраць пробы бензін. Так што клопатаў дадаецца. Мы разуме- ем, што ў выніку ўсёй праводзімай у комплекс- ся работ Беларускага эканоміка павінна выйсці на новы, больш высокі ўзровень, і ўсклад- ненне задач прымаем з разуменнем.

— А ці існуе такое разуменне з боку вы- творцаў?

— З вельмі многімі прадпрыемствамі сваёй зоны адказнасці мы працуем па гаспадар- ча-разліковых дагаворах, яны прывозяць нам сыравіну і сваю прадукцыю на даследаван- не, калі для гэтага патрабуецца спецыяльнае ці дарагое абсталяванне, якога ў іх няма. У гэтым сэнсе мы цесна ўзаемадзейнічаем з перапрацоўкай — малочнымі камбінатамі і за- водамі, мясакамбінатамі.

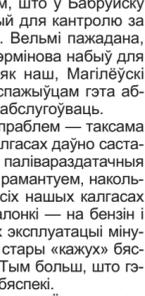
Патрэбна сказаць, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Тым больш, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Лозунг «Купляйце беларус- кае» сёння гучыць больш апраўда- на, чым раней, ці гэта ўсё яшчэ аванс айчынным рэальнаму секта- ру?

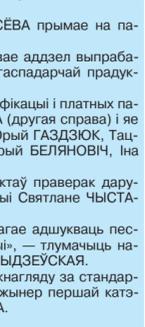
— Лозунг цалкам апраўданы, бо за апошнія гады якасць беларускіх тавараў значна палепшылася. З'явілася няма- ла новых папулярных брэндаў, якія выму- шаюць спяжыцца волна ці нявольна набываць харчовыя і прамысловыя та-

— Уроўнеў падрыхтоўкі нашых кадраў ма- гу праілюстраваць на прыкладзе аддзела вы- праваўчанняў. Усе восем яго супрацоўніц — з вышэйшай адукацыяй. Трое ў свай час закон- чылі школу з залатым медалём. Сярод спе- цыялістаў аддзела — выпускніцы МДУ імя Ляманосава, Беларускага дзяржаўнага ўні-

— Тым больш, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Тым больш, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

— Якія задачы з тых, што стаяць перад вамі зараз, можна назваць асноўнымі?

— Асноўная задача застаецца ранейшай — забес-

печнасць вываду з аўтазаправаўчых стан- цый, каб павялічыць іх колькасць і якасць. Праектаваць і будаваць станцыі, адбіраць пробы бензін. Так што клопатаў дадаецца. Мы разуме- ем, што ў выніку ўсёй праводзімай у комплекс- ся работ Беларускага эканоміка павінна выйсці на новы, больш высокі ўзровень, і ўсклад- ненне задач прымаем з разуменнем.

— А ці існуе такое разуменне з боку вы- творцаў?

— З вельмі многімі прадпрыемствамі сваёй зоны адказнасці мы працуем па гаспадар- ча-разліковых дагаворах, яны прывозяць нам сыравіну і сваю прадукцыю на даследаван- не, калі для гэтага патрабуецца спецыяльнае ці дарагое абсталяванне, якога ў іх няма. У гэтым сэнсе мы цесна ўзаемадзейнічаем з перапрацоўкай — малочнымі камбінатамі і за- водамі, мясакамбінатамі.

Патрэбна сказаць, што ў сувязі з масавым укараненнем сістэм менеджменту якасці на прадпрыемствах усю шмат увагі пачалі на- даваць менавіта якасці сыравіны. Ішчы і та- му, што ў рэспубліцы ўведзена абавязковае правіла — на ўсю сыравіну атрымліваец па- сведчанне дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі, пацвярджаючы адпаведнасць якасцяў яе па- казатраў сённяшнім патрабаванням.

аўта

Рубрыку выдае Мікола ДЗЯБЕЛА.

амаатар

Аўтадаказчык

ЯК ВЫЯВІЦЬ «ПСЕЎДАКСЕНОН»

Знаёмы надорага прадае ксенонавыя фары. Хаць набыць і па- ставіць іх на свой аўтамабіль, але няўпэўнены, што фары сапраўды ксенонавыя, а не «фальшыўка». Парайце, як адрозніць арыгінал ад падрабкі?

Аляксандр ХАМІРАЎ, г. Бабруйск

Рызыка набыць «псеўдаксенон», сапраўды, ёсць. Вытворцы ведаюць, што апошнім часам многія аўтаматары проста за- чараваныя блакітным святлом такіх фараў. І справа не толькі ў прыгожасці, але і ў большай эфектыўнасці «ксенону». Такая лямпа мае максімальна наблі- жаны да сонечнага святла спектр выпраменьвання. Таму яна забяспечвае амаль на- туральнае асвятленне. Падчас дажджу і ў тумане ксенонавыя фары не ствараюць перад вадзі- целем «светлавую сцяну», што значна палепшае бачнасць да- рогі. Сярэдні тэрмін службы «ксенону» ад 2800 да 4000 га- дзін. Для параўнання, у галеген- ных лямпах гэты паказчык скла- дае ўсё ад 100 да 500 гадзін.

«Фальсіфікатары» фараў, як правіла, проста фарбуюць у бла-

Аўтапрам

«ДЗЕСЯТКА» ДАЖЫВАЕ АПОШНЯ ДНІ

АўтаВАЗ аб'явіў аб спыненні выпуску мадэляў «Lada 110».

Першыя аўта гэтай сямейства выйшлі з канвеера летам 1995 го- да. За 12 гадоў было прададзена больш за 12 мільянаў «дзсяткаў». Вытворчасць аўтамабіляў гэтай мадэлі будзе спынена напрыкан- ці ліпеня. На змену «дзсяткам» прыйдзе седан «Lada Priora».

Аўтарэйтынг

«ЧОРНЫ» СПІС

Брытанскі часопіс «Which?» апублікаваў рэйтынг аўтамабі- ляў, якія не варта набываць ні ў якім разе. «Чорны» спіс быў складзены на падставе негатыў- ных водгукаў экспертаў аб узроў- ні актыўнай і пасіўнай бяспекі транспартных сродкаў. Такім чы- нам, як паведамляе расійскае выданне «Газета», у «небяспеч- ную дзсятку» увайшлі: новыя мадэлі «Chevrolet Matiz», «Chry- sler Voyager» і «Dodge Caliber», «Citroen Saxo» (1996—2003 год выпуска), «Peugeot 106» (1996—2003), «Fiat Punto» (1999—2006), «Rover 2002/25» (1995—2005), «Citroen Xsara» (1997—2004), «Renault Megane» (1996—2003), «Land Rover Freelander» (1997—2006).

Аўтажарт

У Расіі рэальна забараняе праезд толькі адзін «знак» — вялікі бетонны блок пасрод дарогі. А ўсе дарожныя знакі толькі папярэджваюць, што за праезд давядзецца заплаціць.

Спорт-тайм

Госці з «Паўночнага краю» ўступілі камандзе Прэзідэнта

На крытым катку ў сталічным парку імя Горькага хакейнага каманда Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь перамагла ў таварыскім матчы зборную ЗША і Канады. Яны прадстаўлялі замежныя трэнеры (сярод іх быў і галоўны настаўнік нацыянальнай зборнай Беларусі Курт Фрэйзер

Краіна Здарова

Выпуск № 18 (31)

ПІЛЮЛЯ АД ДРЭННАГА АДПАЧЫНКУ

Апошні працоўны дзень перад вольным пераходам праходзіць як у чароўным сне. Ты ўжо ўвайшоў сябе ў расслабленае стане, машынальна даводзячы справы да ладу, але думаеш пра заўтрашні дзень. Пра тое, што заўтра будзеш праводзіць час зусім іншым чынам. Абы толькі не сапсавала ўражання нечаканая рэакцыя на адпачынак свайго ўласнага арганізма. Што-небудзь непрадказальнае можа здарыцца і ў далёкім падарожжы, і нават калі расслабілася ў добра вядомым месцы. На розныя выпадкі трэба мець з сабой мінімальны набор лекаў, якія могуць спатрабіцца ў дарозе, у іншай краіне ці нават на дачы, у любімай вёсцы.

Вядома, усе сітуацыі не прадуадгледзіць, і чамаданы з лекамі ніхто з сабою не пакідае. Але сваю дарожную аптэчку трэба склаасці загадзя — у залежнасці ад таго, куды хто едзе і на які від адпачынку разлічвае.

Што значыць сабраць лекаў ў дарогу? — удакладняе супрацоўніца аптэчнага шаліка Марына Бандарэнка. — Я магу параіць набіць стандартны набор на ўсё выпадак тых сродкаў, што адпускаюцца без рэцэпта: антысептыкі, перавязачныя матэрыялы, лека для страўніка-кава-шчачнага тракту, якія летам заўсёды нядарэчна мець пад рукамі, процізапаленчыя і абязбольваючыя сродкі. Вядома, калі ў каго ёсць хранічныя захворванні, то трэба браць з сабою прэпараты, якія могуць дапамагчы ад абвастрэння. Калі чакаецца доўгі пералёт ці пакутлівае падарожжа ў аўтобусе, то можна паклапаціцца і зрабіць яго больш камфортным — ёсць сучасныя сродкі ад укачвання...

Але калі людзі збіраюцца ў дарогу, то яны звычайна імкнучыся даведцца пра краіну ці рэгіён, куды едуць. Таму што ў розных рэгіёнах могуць спатрабіцца і розныя лека.

Сітуацыя першая: застрахуй сябе сам

Неабходная для выезду за мяжу медыцынскага страхавання — добрая справа. Але яна сама па сабе не здолее аказаць вам першую дапамогу ў даволі прастай сітуацыі. І нават калі вы ад'ехалі ад дому не вельмі далёка, але знаходзіцеся ў неабыякавым месцы, аптэчку там яшчэ прыйдзецца паклапаціцца. А калі за мяжой...

Ёсць такія рэгіёны, куды бяз пэўнай прышчэпкі выязджаць увогуле небяспечна. Таму аматарам экзотыкі варта спачатку схадыць на кансультацыю ў паліклініку і вырасціць пытанне кардынальна: а ці трэба ехаць? І нават самы высокі ўзровень медыцынскага абслугоўвання ў краіне не гарантуе таго, што вас зразумоўць і вы зразумеете, што вам гавораць. Адзін і той жа лекавы прэпарат, якім вы карыстаецеся дома, у розных краінах можа называцца па-рознаму, і не ўсе прывычныя для вас лека могуць набыць у іншых краінах — вось яшчэ адзін аргумент на карысць дарожнай аптэчкі.

Аматары падарожжаў, калі дзеліцца ўражаннямі на розных Інтэрнэт-форумах, звычайна папярэджваюць, якія менавіта лека і куды варта ўзяць з сабой. І якія непрыемнасці могуць падліць наўважы чалавека ў канкрэтных краінах. І перш чым кудысьці ехаць, я імкнуса параяцца з тымі, хто там ужо быў.

Сітуацыя другая: выпрабаванне дастаткам

Наведвальнікі дарогі гатэлью па сістэме «усё ўключана» могуць лічыць сябе гаспадарамі жыцця і ўсміхаючыся, прыгаврадае словы з Маякоўскага: «Ешь ананасы, рябчиков жуй...» Да апошняга дня яшчэ доўга, можна даць волю апетыту. Але славетны шведскі стол з вялікімі порцыямі смачнай ежы і горами дэлікатэсаў можа стаць злосным ворагам турыста. Трэба быць вельмі здаровым чалавекам, мець моцную пачку і страўнік, каб вытрымаць такі адпачынак. Ці мець вялікую сілу волі, каб своечасова спыніцца. Адмовіцца ну хоць бы ад дэсерту... А што рабіць, калі стравы самі просяцца ў талерку? І часцяком яны прыгатаваныя з прадуктаў, якія паасобку ніяк не спалучаюцца, але ж вы не ведаеце гэтага. Але пра гэта даведзецца падумаць потым, калі арганізм рашуча скажа: болей не магу!.. Таму ёсць залатое правіла, якое, праўда, рэдка хто выконвае: нельга пераедаць, колькасць ежы павінна быць разумнай. На «шведскім сталі» трэба выбраць страву для сябе. А калі адмовіцца ад лішняй ежы вельмі цяжка, хочацца пакаштаваць усю пакырэ, то трэба загадзя запісацца фесталам ці мезізам.

Сітуацыя трэцяя: асаблівасці нацыянальнай кухні

На розных шыротах і кантынентах людзі ядуць розную ежу. Непрывычны арганізм на яе можа адраагаваць непрадказальным чынам. І ў маіх знаёмых, якія з'ездзілі некуды далёка шмат уражанняў і ўспамінаў менавіта пра тыя страўнікі і свой страўнік. Самы нечаканай для еўрапейцаў лічыцца японская ежа. Хоць у нас яна стала сёння моднай, але тыя ж сушы, зробленыя ў беларускіх кафэ, і сапраўдныя японскія будуць вельмі адрознівацца. Адзін мой знаёмы, аматар экзотыкі, знайшоў для сябе выйсце, які не застацца галодным у Японіі: морепрадукты ён выбірае знаёмыя і стараецца есці больш рысу.

Сакрэт рысу Сяргей раскрывае ў Тайландзе — яму падказалі, што вельмі пачкуныя стравы лепш не вады запіваць, а заедаць рысам, ён гасіць агонь. Гэты сакрэт ведаюць аматары тайскай кухні, якая лічыцца вельмі свеасаблівай. Тайцы выкарыстоўваюць толькі свежыя інгрэдыенты, нават сушаных прыправаў не ўжываюць. Але гэтыя прыправы пачкуць нядоўга. І гэта тая вастрэйшая, якая нясе карысць. Перац чылы, напрыклад, актывізуе абменныя працэсы, імбіры высушае сасуды, кары насчылае арганізм энергетыкай. Але ў Малайзіі пойдуць насустрэчу турысту, могуць зрабіць заказаную страву не вострай, калі аб гэтым папрасіць. У Інданезіі ўжываюць больш мяккія і салодкія спецыі, імбіры. Але за тыя грошы і за неверагодную гасціннасць можна дазволіць нейкі эксперымент над сабой, лічыць Сяргей. Калі пад рукой ёсць якая-небудзь пілюля ад спазмаў кішчэчніка...

Самую нездаровую ежу яркасткі можа знайсці ў Еўропе. Напрыклад, у Германіі — тлустая, цяжкая. У Амерыцы вялікія порцыі і неспалучальныя прадукты. У міжземнаморскіх краінах да вялікіх страў дадаюцца гародніна і віно. Пра чароўнае віно турысту трэба ведаць, што яно сапраўды чыстае і не ўяўляе сабе стравананне і расшчапляе тлусты. Мала таго, яно можа ўжывацца як лека — замест ежы, пры расстройстве страўніку.

Сітуацыя чацвёртая: чыстыя не толькі рукі

На першым месцы сярэд хвароб турыстаў менавіта расстройствы страўніку, атручэнні. Калі вам пагражае не вельмі дарагі адпачынак у небагатай краіне, то тут ёсць свае нюансы. Напрыклад, у Індыі ці Егіпце трэба выбраць добрую гатэль, абедальны талок і іх. Варта падумаць загадзя аб прэпаратах, якія дапамогуць у выпадку харчовых атручэнняў — хоць бы актываваны вугаль, ці лека ад дысбактэрыёзу.

Сітуацыя пятая: гарачае сонца, гарачы пясок

Гарачыя мясціны — гарачае сонца. Турцыя ці Егіпет, Балгарыя альбо Крым вабяць вас, сродкі ад сонечных апёкаў для нас, бледнаскурых, абавязкова патрабныя. Чым бегача па крамах і шаліках, губляюцца дарагі час у пошуках вядомага крэму, лепш прывесці з сабой. А на месце яшчэ непрыемна моцныя здзіўляючыя цэны — курортная накрутка. Ёсць, дарэчы, сродкі ад апёкаў медузы. Сустрэчы з імі бываюць вельмі непрыемныя і пачкучымі. Гэтыя ж крэмы дапамогуць ад укусаў насаскомых, камароў і ад апёкаў некаторых раслін. Калі, канешне, вы не рыхталіся да рознага роду экстрэму.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, адкажуць пасвойму. Байдаркі, начоўка ля вогнішча. Паходзі, якія спрыяюць душэўнаму і фізічнаму здароўю. Рыбалка, калі гадзінамі стаіш па калены ў вадзе. Лес, ягады. Рамантыка.

Сітуацыя шостая: беларуская элегія

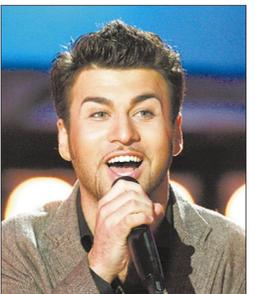
На іхні экстрым беларускія турысты, якія аддадзены адпачынку ў родных мясцінах, ад

ХЛОПЦЫ, ЯКІЯ СПЯВАЮЦЬ

Фестывальныя партрэты

Хто і што б ні казаў, але моцнага попу на эстрадзе зараз няма. Магчыма, таму, што ў масавай сьведомасці замацавалася «артыст» — нейкая несур'езная прафэсія для мужчыны. Ці таму, што дзяўчаты лягчэй падпарадкоўваюцца распараджэнням прадэсараў, а ў выпадку чаго іх і замяняць хутчэй можна (прыгадзецца, колькі «спявачоў» прайшлі праз гурт «Стрэлкі» ці тэм «Pussicat Dolls»). Але час ад часу здараюцца прыемныя выключэнні, і ў адзін час у адным месцы збіраецца адразу шмат таленавітых, харызматычных, абаяльных выканаўцаў-мужчын...

Гэтак, напрыклад, было ў фестывальным Віцебску, дзе сёлета ў конкурсе маладых выканаўцаў удзельнічалі 10 прадстаўнікоў моцнага попу з розных краін. Адзін з іх — наш зямляк Георгій Калдун — па выніках конкурсу заваяваў I прэмію, другі — расійскі Радзівон Роус — быў удастоены спецыяльнай прэміі імя Уладзіміра Мулявіна. І ўсе без выключэння запамніліся ўдзячнай публіцы.

Джамік Джаз (Ўзбекстан), уладальнік прэміі імя Арманда Марэна за выбітнае выканальніцкае майстэрства, уладальнік прыз за сімпатый расійскай прэсы і спецпрызоў ад спонсараў: «**ЕХАЎ АТРЫМАЦЬ ЛЮБОЮ ПУБЛІКІ**».

— Я задаволены абсалютна ўсім. Ехаў не перамагчы, а атрымаць любоў публікі, каб мяне ўспрынялі і палюбілі... На жаль, практычна не было часу паглядзець горад — кантактавалі толькі сваёй вузкай сяброўскай кампаніяй.

— **Выступаць перад зусім незнаёмым гледачом — наколькі гэта складана?**

— Я лёгка настрайваюся на выступленне, умею ўзяць і сціснуць нервы ў кулак, сказаць сабе: ты павінен.

— **Аднакі журы — гэта адно, а перагаі і сімпатый канкурсаў — другое. Каго з сапернікаў вы для сябе адзначылі?**

— Мне спадабаўся Віталь Мачульскі з Мадэвы, таксама вельмі спадабалася украінка Наташа Краснянская — калі ўпершыню пачулі яе на рэпетыцыях, практычна ўсе адрознілі, што ў яе будучы высокія балы. Таксама адзначу беларуску Аню Блавагу — яна выдатна спявала, але, відаць, журы нешта прагледзла. Кажуць, не той рэпертуар? Мне гаварылі тое ж самае — маўляў, трэба лепш паказаць свой дыяпазон. Але я зрабіў ставку на артыстызм, і гледачы гэту ўпадабалі, што для мяне з'яўляецца самай важнай ацэнкай. Ну і, канешне, дзякую майму педагогу па вакалу, маці, якая мяне вельмі падтрымлівала, і каханай дзяўчыне — яна многа працавала над маім іміджам і таксама моцна перажывала.

Радзівон Роус (Расія), уладальнік прэміі Саюзнай дзяржавы і прэміі імя Уладзіміра Мулявіна: «**У МЯНЕ ШМАТ СЯБРОЎ-БЕЛАРУСАЎ**».

— Я не перажываю за сябе, але крыху непрамына, што Расію прадставіў не так яркава, як мог бы. Гэтымі днямі я захварэў, былі праблемы са звязкамі, а фаніятара, на жаль, нам адшукча не ўдалося (на адсутнасць урача скардзіліся і іншыя ўдзельнікі конкурсу. — **Аўт.**), таму я працаваў на фарсажы, мог увогуле сарваць голас — думаю ўжо не прапачуці, якія трэба выказаць у песні, а пра тое, каб толькі не «пусціць пенья». Гэта даволі

— Ведаецца, аб гэтым я ўвогуле не задумаўся. У Кабардзіна-Балкарскі вельмі многа таленавітых людзей, проста Дзіма, што называецца, «на слыху». Я разам з ім выраў, у нас адна наставніца па вакалу, хадзілі ў адну і тую ж звычайную і музычную школу. Але адзін з адным мы зараз неяк не кантактуем.

— **Калі б узгагароды ў конкурсе размяркоўвалі вы, то каму аддалі б іх?**

— Гран-пры прысудзіў бы Нушчы са Славені, і ёй гэтаксама ўсе спецпрызы. Потым Беларусь: дзяўчынка Аня Блавага проста цудоўная, аддаў бы ёй таксама добрае месца. І Калдун малайчына, гэты «кракешы» слявак з выдатным вакалам: думаю, малодшаму брату варта ў яго паучыцца.

— **А прыз, які вы атрымалі ад Саюзнай дзяржавы, — ноўтбук — прышоўся да месца?**

— У прынце, у мяне ўжо ёсць ноўтбук, але гэты таксама не прападзе. Хацеў бы падарыць яго аднаму чалавеку — пакуль не скажу, каму, няхай гэта будзе сюрпрызам.

Георгій Калдун (Беларусь), уладальнік I прэміі конкурсу «Віцебск-2007» і прэміі Саюзнай дзяржавы: «**НЕДАРЭМНА Я ГЭТАЙ СПРАВАЙ ЗАЙМАЮСЯ**».

— Канешне, я задаволены вынікамі. Шкоўна ўсё, праўда. Расчаравання няма ніякага.

— **Табе было ўсё роўна, якое месца зоймеш? У жыцці не паверу!**

— Калі адрыві паміж лідарамі складае ўсяго некалькі балаў, да апошняга захоўваецца інтрыга і невядомасць, што ўсё ж лепшы...

— **Ірына Оціева — ваш асноўны педагог. Чаму яна не прыхаля ў Віцебск, каб падтрымаць падчас конкурсу?**

— У яе гасралі па Германіі, воем канцэртаў запар — так што яна проста не паспявала. Зараз прыляцела ў Маскву, там і сустрачаюся. Дарэчы, некаторыя маскоўскія СМІ ўжо напісалі, што я атрымаў трэцюю прэмію конкурсу — «павысілі» чамусьці. (Смяецца.) А тут мяне падтрымліваў мой дырэктар Спартак, які стаў практычна родным чалавекам і перажываў нават больш, чым я. Я кажу: «Не перажывай, значыць, так трэба» — ёсць да чаго імкнуцца, каб было яшчэ лепш».

— **У многіх артыстаў ёсць свае талісманы ды амулеты — вам ніякіх рэчываў дапамага падчас выступленняў?**

— У мяне ёсць амулет, які я знайшоў гадоў 6—7 таму, калі Ірына Оціева прыязджала на канцэрт у Кабардзіна-Балкарскі. Я не паспеў тады падзісці, Ірына павярнула і пайшла. А па дарозе згубіла амулет, і ніхто не заўважыў. Я потым паддабраў. Калі паступаў у Гнесіну, Ірына Оціева якраз сядзела ў прыёмнай камісіі — я спецыяльна апрагнуў яго і нават расціпілі кашулю, каб былі бо лачна. Хацеў зняць, аддаць, але яна сказала: «Раз ты знайшоў, цпер ты і насі».

— **Вы зямляк Дзімы Білана — у артыстычным лёсе такія характарыстыкі больш дапамагае або перашкаджа?**

— Не перажываю, але не скажу, што быў звышухвалены. Стараўся проста адганяць ад сябе лабочныя думкі, думаць толькі пра тое, каб выйсці і нармальна праспяваць. Гэта была галоўная ўстанова. А перажыванні пачыналіся, калі ўжо сыходзіць са сцэны за кулісы.

— **Пасля таго, як прагледзеў і адслухаў усіх канкурэнтаў, неж змяніліся твае уласныя перавагі?**

— У прынце, не. Толькі ў чарговы раз пераканана, што ўзровень конкурсу вельмі высокі, і многа ўдзельнікаў было з добрай вакальнай школай, на ўзроўні Захаду — прадстаўнікі Польшчы, Грузіі, напрыклад. Адчуваўся, што людзі займаюцца сваёй душой і ўкладваюць у гэта ўсё свае сілы, таму прыемна з імі было пастаяць на адной

сцэне і пацягача. А што датычыцца ўкраінкі — аказваецца, у нас з ёй гэта былі ўзаемныя сімпатый: яна называла мяне адным з мацішэйшых сапернікаў, я — яе.

— **За Аню не крыўдна?**

— Крыўдна, натуральна. Нават не тое каб крыўдна... Я сам у такіх сітуацыях ужо некалькі разоў быў, калі ездзіў на адборачныя туры, напрыклад, на «Новую хвалю». Да таго трэба быць гатовым, працей глядзець на размеркаванне конкурсных месцаў, гэта ж жыццё. Я веру, што ў Ані яшчэ ўсё атрымаецца, але зараз яна, зразумела, вельмі замсучана. Аднак і мяне, пагадзіся, быў такім жа, вельмі замсучана.

— **Паспеў хоць крыху паглядзець фестывальны горад?**

— Не. У мяне быў такі рэжым: адрэцэпавана, паеў і — спаць. Потым прагнуўся, уключыў тэлефон і, калі былі важныя званкі, ператэлефановаў. Потым зноў спаць. Ніякіх гулянак, нічога такога. У мяне была міза, вытрымаць сябе ў стане фізічнага і псіхалагічнага здароўя — каб былі звязкі ў парадку, перш за ўсё; насіць з сабой ігналіпты, біяпарокс і ўвогуле ўсе неабходныя лекі, пры першых сімптомах прастуды выкарыстоўваў па прызначэнню. Перад тым яшчэ фаніятаў параўкруціў вітамінаў і берагчы горла, каб не надрывацца. Ну, я і выконваў усё, што доктар прапісаў...

— **Задача была пастаўлена, зараз яна выканана. Нея адзначаць сваю перамогу будзе?**

— Я не прылічваю ўсіх гэтых «адзначэнняў». Думаю, сустранемся з сябрамі, проста паездзім. Дый часу на гэта не так многа — я ўдзячны «Славянскаму базару», што хоць удалося аднастаць. Блізкія людзі мяне павіншавалі адразу ж — мама адправіла СМС, «малайчына, ура-ура!», Дзіма потым патэлефанаваў. У мяне такое адчуванне, што ўсё гэта прынялі як належнае — маўляў, было б дзіўна, калі паказаў бы іншы вынік.

— **А сам як адчуваеш — можа сказаць аб сабе, «ну, жо-ра, малайчына»?**

— Давай ўлічваць, што на конкурсах я мог бы паказаць крыху іншыя рэчы, быць можа, бліжэйшы мяне па духу. Але і той музычны матэрыял, які быў у выніку выбраны, стараўся напоўніць максімальна тым, што ўмею, і разам з тым не выпасці з пэўнага «фармату» конкурсу, каб адвадаць паняццё «эстраднага песня». Але каб зрабіць нейкі канцэртны ўласны вынік, ацэнкі, трэба прыхаць дадому і перагледзець яшчэ не раз запіс выступлення. Канешне, пэўныя праблемы і агрэхі ёсць, я іх цудоўна бачу і яшчэ, відаць, некаторыя выяўлю — але не дзеля таго, каб сядзець і перажываць, што не атрымалася. А дзеля таго, каб можна было выправіць іх, падкарэктаваць.

— **Яны такія розныя, гэтыя хлопцы... Але іх аб'ядноўвае, па-першае, вялікае жаданне спяваць, па-другое, значнае кола прыхільнасці ў кожнага на радзіме. Значыць, усё гэта — конкурсы, спробы «сябе паказаць» — адбываецца недарэмна. Мабыць, праз непрацяглы час «Славянскі базар» дасць сваё творчае «рэха» ў чарговых фестывалях, сольных канцэртах, альбомах і новых рынках імэнта. Яны ж на любой сцэне не будуць лішнімі, ці не так?**

— **Вікторыя ЦЕЛЯШУК. Фота Анатоля КЛЕШЧУКА і БЕЛТА.**

— **З дзіцячага дома — у краіну васількоў!**

Выхаванцы Друйскага дзіцячага дома Браслаўскага раёна яшчэ добра будучы памятаць «Славянскі базар у Віцебску», дзе яны пабывалі, дзякуючы, кампаніі МТС. Мецэнаты арганізавалі для 40 хлопчыкаў і дзяўчынак магчымаць стаць гледачамі галаканцэрта ў Летнім амфітэатры «Васількоўскага краіна».

За 5 гадоў сваёй работы ў Беларусі МТС прадвёзла шмат добрачынных акцый: аказваецца дапамога дзіцячым дамам і лячэбным установам, падтрымліваецца акцыя для школьнікаў, якіх вучаць правільным паводзінам на дарозе, і іншыя.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

НОВАЯ МАНЕТА

Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь 25 ліпеня 2007 г. выпуская ў абарачэнне памятную манету «В.А. Аладава. 100 год: срабюно — наміналам 10 рублёў; медна-нікелевую — наміналам 1 рубель. Аб гэтым паведаміў уа ўпраўленні інфармацыі Нацбанка.

Тыраж манет — па 4000 штук. Памятныя манеты, выпушчаныя ў абарачэнне, з'яўляюцца законным плацэжным сродкам Рэспублікі Беларусь, абавязковым для прыёму па намінальным кошце пры ўсіх відах плацэжоў без усяляка абмежавання.

Кар. «Звязды»

...у суседзях

ВАРШАВА	+23 — +25 °C	Без ападкаў
ВІЛЬНЮС	+22 — +24 °C	Без ападкаў
КІЕЎ	+18 — +20 °C	Без ападкаў
МАСКВА	+16 — +18 °C	Без ападкаў
РЫГА	+22 — +24 °C	Без ападкаў
С-ПЕЦЬРБУРГ	+15 — +17 °C	Без ападкаў

— Так і лаўлю — ты сёння трэці.

На семінары па матэматычнаму аналізу:

- Студэнт, вы зрабілі хатняе заданне?
- Не...
- Чаму?
- Часу не было...
- Дзеўкі?
- Не.
- Студэнт, вы мяне засмуцаеце.

На прычыне, не. Толькі ў чарговы раз пераканана, што ўзровень конкурсу вельмі высокі, і многа ўдзельнікаў было з добрай вакальнай школай, на ўзроўні Захаду — прадстаўнікі Польшчы, Грузіі, напрыклад. Адчуваўся, што людзі займаюцца сваёй душой і ўкладваюць у гэта ўсё свае сілы, таму прыемна з імі было пастаяць на адной

сцэне і пацягача. А што датычыцца ўкраінкі — аказваецца, у нас з ёй гэта былі ўзаемныя сімпатый: яна называла мяне адным з мацішэйшых сапернікаў, я — яе.

— **За Аню не крыўдна?**

— Крыўдна, натуральна. Нават не тое каб крыўдна... Я сам у такіх сітуацыях ужо некалькі разоў быў, калі ездзіў на адборачныя туры, напрыклад, на «Новую хвалю». Да таго трэба быць гатовым, працей глядзець на размеркаванне конкурсных месцаў, гэта ж жыццё. Я веру, што ў Ані яшчэ ўсё атрымаецца, але зараз яна, зразумела, вельмі замсучана. Аднак і мяне, пагадзіся, быў такім жа, вельмі замсучана.

— **Паспеў хоць крыху паглядзець фестывальны горад?**

— Не. У мяне быў такі рэжым: адрэцэпавана, паеў і — спаць. Потым прагнуўся, уключыў тэлефон і, калі былі важныя званкі, ператэлефановаў. Потым зноў спаць. Ніякіх гулянак, нічога такога. У мяне была міза, вытрымаць сябе ў стане фізічнага і псіхалагічнага здароўя — каб былі звязкі ў парадку, перш за ўсё; насіць з сабой ігналіпты, біяпарокс і ўвогуле ўсе неабходныя лекі, пры першых сімптомах прастуды выкарыстоўваў па прызначэнню. Перад тым яшчэ фаніятаў параўкруціў вітамінаў і берагчы горла, каб не надрывацца. Ну, я і выконваў усё, што доктар прапісаў...

БЕЛИНВЕСТБАНК

ЗАВЕРЭНО
Главное управление Министерства финансов РБ по г. Минску
Управление по ценным бумагам
18 июля 2007 г.

УТВЕРЖДЕНО
Протокол заседания Наблюдательного Совета ОАО «Белинвестбанк»
от 29 июня 2007 г. № 36

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖЕ ОБЛИГАЦИЙ ОАО «БЕЛИНВЕСТБАНК» ВОСЬМОГО ВЫПУСКА

Открытое акционерное общество «Белорусский банк развития и реконструкции «Белинвестбанк» (Адкрытае акцыянернае таварыства «Беларускі банк развіцця і рэканструкцыі «Белінвестбанк»), зарэгістраванае ў Нацыянальным банке Рэспублікі Беларусь 3 верасня 2001 г. па № 807000028, (месца знаходжання: 220002, Рэспубліка Беларусь, г. Мінск, пр. Машэрава, 29, тэлефон (017)289 35 40, факс (017)289 36 70, e-mail: belbb@belinvestbank.by) аб'яўляе аб откритої продажэ облигацый восьмага выпуску.

$$C = \frac{N \times 365(366) \times 100}{P \times K + 365(366) \times 100} \text{ где}$$

Основными целями деятельности банка являются:

- способствование развитию в действие единой денежно-кредитной политики, проводимой Национальным банком Республики Беларусь и Советом Министров Республики Беларусь;
- оказание финансовой поддержки государственных программ;
- участие в кредитовании региональных программ экономического развития, создающих новых и модернизирующихся действующих производителей, кредитование мероприятий, содействующих развитию предпринимательства;
- осуществление инвестиционных проектов, направленных на создание новых, реструктуризацию и расширение действующих производств, а также содействие повышению уровня конкурентоспособности выпускаемой продукции, осуществлению программных мероприятий по освоению высоких технологий и новых видов продукции;
- извлечение прибыли в интересах акционеров.

Основные показатели финансово-хозяйственной деятельности банка:

Показатели	По состоянию на:	
	01.01.2007	01.04.2007
Прибыль, млн. рублей	35 061,1	9 929,4
Рентабельность, %		
- отношение прибыли к среднему собственному капиталу	13,9	3,9
- отношение прибыли к средним активам	2,2	0,5

Выпуск облигаций осуществляется для привлечения временно свободных денежных средств юридических лиц и направления их на рефинансирование ранее выданных кредитов на строительство, реконструкцию или приобретение жилья под залог недвижимости. Вид, форма выпускаемых облигаций — дисконтные, именные, в бездокументарной форме (в виде записей на счетах).

Облигации восьмого выпуска зарегистрированы в Управлении по ценным бумагам Главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по г. Минску 18 июля 2007 г., регистрационный номер 5-200-02-0082.

Объем эмиссии облигаций восьмого выпуска составляет 7 000 000 000 (Семь миллиардов) белорусских рублей. К открытой продаже предлагаются 70 000 (Семьдесят тысяч) облигаций. Номинальная стоимость одной облигации равна 100 000 (Сто тысяч) белорусских рублей. Облигациям присвоена серия «ОИ 08», номера «000001-070000».

Дата начала открытой продажи облигаций восьмого выпуска — 07 августа 2007 г.

Открытая продажа (размещение) облигаций осуществляется ОАО «Белинвестбанк» (г. Минск, пр. Машэрава, 29, Центральный банк) с 07 августа 2007 г. по 06 октября 2007 г.:

- на внебиржевом рынке ежедневно в течение банковского дня на основании договора открытой продажи (размещения) облигаций; - в торговой системе ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа» (далее — биржа) с 7 по 10 число каждого месяца в период открытой продажи (размещения) облигаций — в размере не более 30% от объема эмиссии.

Доходность облигации установлена в размере 12,5% (Двенадцать целых пять десятых) процентов годовых. Открытая продажа (размещение) облигаций производится по цене продажи, которая рассчитывается по следующей формуле:

Председатель Правления ОАО «Белинвестбанк»
И. о. главного бухгалтера ОАО «Белинвестбанк»
Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности № 3 от 27.10.2006 г.
Специальное разрешение (лицензия) Министерства финансов Республики Беларусь на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам № 02200/0247734.

www.belinvestbank.by

25 ліпеня

Дзве даты

Сёння ў краіне прафесійнае свята — **Дзень пажарнай службы**. У 1853 годзе ў Мінску была створана першая прафесійная пажарная каманда, у склад якой уваходзілі **брандмайстар, два ўнтар-брандмайстры і 48 пажарных**.

1937 год — нарадзіўся Дзімітрый Смольскі, беларускі кампазітар, педагог, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі, народны артыст Рэспублікі Беларусь. Сярод яго твораў: оперы «Сівая легенда» і «Францыск Скарына», араторыі, сімфоніі, інструментальныя канцэрты, вакальныя цыклы, музыка да кінафільмаў і спектакляў.

326 год — рымскі імператар Канстанцін упершыню ў час святкавання забараніў пакланенне ідалам язычніцкіх багоў. Так афіцыйна пачыналася эра хрысціянства.

«Нам заўсёды патрэбен хто-небудзь, на чым узоры складалася б наша мараль, бо крыва праведзеную рысу можна напавіць толькі на лінейцы». Сенека.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Сёння

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня	Першая квадра Месяц у сузор'і Стрельца.
Мінск	5.11	21.20	16.09	Імяніны Пр. Арсенія, Гаўрылы, Івана, Міхала, Сімона, Фёдара, К. Вялічынкі, Вялічана, Крыштофа, Міхала, Рудольфа, Яўстаха.
Віцебск	4.54	21.16	16.22	
Магілёў	5.01	21.10	16.09	
Гомель	5.05	21.00	15.55	
Гродна	5.28	21.34	16.06	
Брэст	5.36	21.28	15.52	

Па звестках Нацыянальнага навукова-даследчага цэнтру маніторынгу азонасферы БДУ

Прагнозы значэнні УФ-індэкса для г. Мінска і Мінскай вобласці на 25.07.2007

Для без-воблачнага неба	UV INDEX 6,2	3 улікам прагназуемай воблачнасці	UV INDEX 4,4
-------------------------	--------------	-----------------------------------	--------------

3 11 да 15 гадзін дня час бяспечнага знаходжання на сонцы для людзей з адпаведным тыпам скуры — 25 хвілін.

Надвор'е на заўтра

аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 34.188. Індэкс 63850. Зак. № 3987. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12